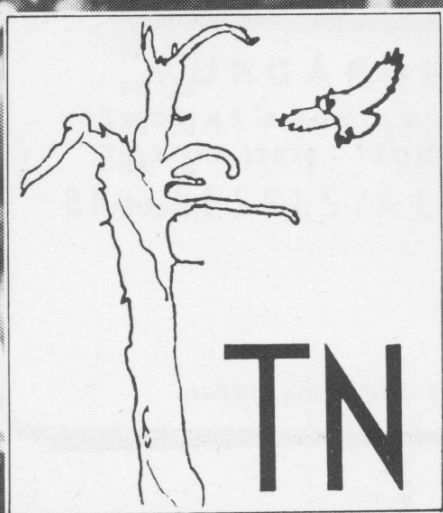

TRØNDERSK NATUR

NR.2 - 1980 - 7.ÅRG.

NATURTIDSSKRIFT FOR TRØNDELAGSFYLKENE

Ansvarlig for utgivelsen:

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
AVD. NORD-TRØNDELAG
1670 Sakshaug Postgiro 3 89 32 80

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
AVD. SØR-TRØNDELAG
Postboks 139 - Postgiro 3103991
7001 Trondheim

i samarbeid med:

NORD-TRØNDELAG
NATURVERN

SØR-TRØNDELAG
NATURVERN

TRØNDELAGSGRUPPA AV
NORSK ENTOMOLOGISK FORENING

INNHold

Sklinna, sjøfuglenes utpost mot oljen	s. 44
Insektsamling	s. 47
Naturvern og prioritering/Sanddøla og Forra	s. 50
Terskelprosjektet	s. 52
Kartlegging av dyrelivsområder i S-Tr.lag	s. 54
INDEX 1977-79, Fugl	s. 55
Orientering fra LRSK i Tr.lag	s. 59
Natur og ungdom i Trøndelag	s. 62
Energisparing - nyttar det?	s. 64
Energiprognoser	s. 64
Våreventyr	s. 66
Møtereferater	s. 68
SMÅSTYKKER	s. 70
Slaktoffer på fire - slakter på to	
Norsk vern av Skalstufjellet	

Forside: Insektpollinering w

Foto: Dag Langfjæran

Redaksjon: Knut Krogstad (red.)

Georg Bangjord

Morten Ekker

Trond Haugskott

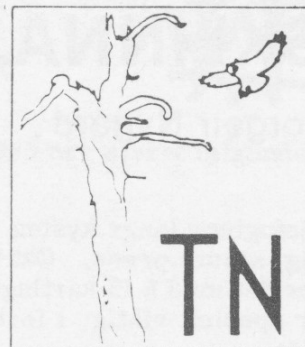
Roar Pettersen

Jostein Sandvik

Ola Huke

Nils Røv

Tove Meland

Adresse: Postboks 1719, Rosenborg
7001 TRONDHEIM.

Postgiro: 3 60 19 52

Abonnementskostnad 1980: Kr. 25.-

Trykk: Stjørdal Trykkeri a.s

Nr. 2

Juni 1980

Opplag 5000

god

sommer!

Frist for innlevering av stoff til nr.3 :

1. aug. 1980

HAR DU HUSKET KONTINGENTEN FOR 1980 ?

-red-

SKLINNA, sjøfuglenes utpost mot oljen

Torgeir Nygård

Sjøfuglene langs kysten vår går ei kritisk tid i møte. I åra som kommer vil de bli utsatt for stadig større press. Økt menneskelig ferdsel, næringsmangel og oljesøl er stikkord. Derfor hastet det med å få kartlagt de sjøfuglressurser vi har, og kysten utenfor Trøndelag og Helgeland er spesielt viktig, i forbindelse med utdeling av blokker på Haltenbanken til prøveboring etter olje.

Mellom Runde og Lovund fins det ikke et eneste "ordentlig" fuglefjell, så ornitologer som har vært interessert i å oppleve dette, har vært henvist til å dra enten sør- eller nordover. Få har vært oppmerksomme på at vi har et område i Trøndelag som inneholder de fleste av våre sjøfuglarter, inklusive alkefuglene. På øygruppa Sklinna lengst nord i Nord-Trøndelag finnes Trøndelags eneste lundekoloni, bestående av flere tusen fugler. Årsaken til at dette har vært dårlig kjent, er vel at det er så vanskelig å komme dit. Sklinna ligger så langt til havs at det er høyst uforsvarlig å legge utover med småbåt. Havet står her rett på uten noen som helst hindring. Grunlaget for det rike fuglelivet på den lille øygruppa er de gode næringsmulighetene i de grunneg fiskerike områdene omkring. I tillegg får fuglene være i fred her i hele hekkesesongen takket være den avsides beliggenheten og fyrbetjeningens oppsyn.

Sommeren 1978 besøkte jeg Sklinna for å få en grov oversikt over hva som fantes der av fugl. Det var folk fra Vikna som hadde oppfordret meg til å dra utover, og jeg må si det var med stor forventning jeg ble med postbåten utover 27/7. Været var glimrende, med havblikk det meste av tida, og de høyeste temperaturene som er målt på Sklinna siden de begynte med meteorologiske registreringer på 70-tallet.

Utsikt fra fyret på Sklinna

Foto: forf.

Takket være flaks med været, gjestfrihet og hjelp fra fyrvokterne, fikk jeg i løpet av de tre dagene jeg var der en ganske god oversikt over fuglelivet på øyene. Tallene må imidlertid bare betraktes som grove anslag, og en pekepinn om størrelsesordenen av antallet for de ulike artene.

Resultater:

Lom (ubest.)	1 ind.	Lå langt utpå. Var større enn smålom.
Havhest	1 "	Sett fra båten på strekningen Sklinna-Sklinnaflesene.
Havsule	1 par	Gjorde hekkeforsøk i 1978, men mislyktes. Sees jevnlig. (Arne Scheie pers. medd.).
Toppskarv	ca. 300 ind.	Hekker i ura ved fyret og i moloen.
Storskarv	ca. 800 "	Koloni på Måøya. Av ungene i kolonien var en helt og en delvis albino!
Grågås	ca. 100 "	Vanlig hekkefugl i øygruppa.
Ærfugl, 24 ♀, 2 ♂, 37 juv.		Vanlig hekkefugl i øygruppa.
Havørn, fjær funnet		Opptrer regelmessig.
Tjeld	ca. 25 ind.	Hekker sikkert.
Steinvender	3 "	Ett individ varslet sterkt.
Fjæreplytt	15 "	Oversomring eller trekk ?
Småspove	7 "	6 individ trakk over Sklinna 28/7.
Enkeltebekkasin	1 "	
Storjo	1-2 "	To observasjoner 28/7 på forskjellige steder.
Tyvjo	15-20 "	Sannsynlig hekkefugl.
Gråmåke	80-90 "	Hekker vanlig.
Sildemåke	10-15 "	Flere individer varslet på Hårholmen
Svartbak	ca. 250 "	Den vanligste måkearten på Sklinna. Hekker på de fleste holmene.
Fiskemåke	ca. 20 "	Hekker
Krykkje	ca. 125 "	55 reir talt ved fyret. 106 ad. og 20 juv.
Makrellterne	200-250 "	Hekker i varierende antall
Rødnebbterne	1 "	Observert fra båten utenfor Sklinna.
Terne (ubest.)	150+"	
Alke	8 "	Uviss hekkestatus.
Lomvi	1 "	" "
Lunde	2000-2500 "	Hekker i størst antall ved fyret, men også på andre holmer.
Teiste	200-250 "	Stor hekkekoloni i moloen
Tårnsvale	1 "	Sett fra båten ute på sjøen.
Låvesvale	2 "	
Heipiplerke	2 "	Mulig hekkefugl
Skjærpiplerke, tallrik		Hekker.
Linerle	2 "	Mulig hekkefugl
Ravn	3 "	Hekker, men etterstrebes av fyrvokterne.
Kråke	2 "	Mulig hekkefugl.
Trost (ubest.)	1 "	Sannsynligvis måltrost
Bokfink	1 ♀	Holdt til i buskene ved fyret.

I tillegg til artene i denne lista kommer sikkert mange flere hvis en gjennomfører en skikkelig undersøkelse over lengre tid. Fyrvokterne ser naturlig nok mye forskjellig fugl gjennom året, men ikke alt blir bestemt til art, spesielt gjelder dette spurvefugl. Jeg vil her nevne noen arter som jeg har fått oppgitt av fyrvokterne:

Havelle, alkekonge (kalles bår-fjert!), stær, svarttrost, gulspurv, "due", hettmåke og hegre.

Jeg vil anta at en ornitolog ville kunne gjøre denne artslista betydelig lengre ved å oppholde seg på Sklinna i beste høst- og vårtrekket. Jeg kan garantere vedkommende en opplevelse han sent vil glemme!

Konklusjon:

Øygruppa Sklinna inneholder de fleste av våre regulært hekkende sjøfuglarter. En skal lete lenge etter et såpass begrenset område med så mange arter av hekkende sjøfugl. Den har Trøndelags eneste kjente lundekoloni, fem måkearter hekker der, samt begge skarvartene. Teistekolonien i moloen er betydelig, sannsynligvis takket være at minken ikke fins der.

Sklinna skulle etter min mening egne seg godt som forskningsområde for sjøfugl, da det er oversiktlig og begrenset, samtidig som de fleste sjøfuglartene fins her. Fyrvokterne bør trekkes med i beredskapsplanene i forbindelse med den planlagte oljeutvinningen nord for 62. breddegrad, da det sannsynligvis er de som først vil merke virkningene av et eventuelt oljeutslipp, enten ved direkte observasjon av olje på sjøen, eller ved forekomst av oljetilgriset fugler. I så fall kan fyrvokterne bidra til en tidligere alarm enn hva ellers ville ha vært mulig. Dette betyr at vi bør støtte de som forsøker å hindre at fyrene langs Norskekysten blir automatisert.

En nøyaktig registrering av hekkebestanden av sjøfugl på Sklinna er påkrevet før oljeletingen på Haltenbanken tar til. Dette er nødvendig for å kunne påvise eventuelle forandringer i bestanden som følge av "oljeeventyret" på kysten vår.

Toppskarv med to unger w

Foto: forf.

INSEKTSAMLING

Oddvar Hansen

Hvis noen tilfeldigvis har sett noen gærninger springe rundt og vifte med håver sommerstid, så kan vi bare opplyse om at det er friske folk de har sett. For kondis' må man ha når man skal fange sommerfugler eller andre insekter. Å samle på insekter blir ofte sett på som en skrulle hobby, og spesielt dersom man samler på andre insekter enn sommerfugler. Tenk på alle de ekle krypene, svære feite biller og ekle fluelignende skapninger med lange og hårete bein, Gyselig, hva? For ikke å snakke om veps, klegg og mygg - fysjom!

Det er ikke så merkelig at folk flest har mye imot insekter, for det hele skyldes rett og slett uvitenhet. De vet at veps, klegg og mygg "stikker", og er følgelig skeptiske til alle andre småkryp. Nettopp derfor kan det være lurt å bli litt nærmere kjent med insektfaunaen vår. De som lærer den å kjenne, vil etter hvert oppdage hvor få insektarter det i virkeligheten er som kan gjøre menneskene noe fortred her oppe i nord, og videre hvordan man skal forholde seg for ikke å bli bitt eller stukket av disse artene. Disse menneskene slapper virkelig av ute i naturen om sommeren, de flyr ikke rundt seg selv og slår vilt bare man får se ei stakkars flue som tilfeldigvis har samme farger som en veps.

I denne sammenheng er insektsamling svært lærerikt å holde på med. Dersom man får litt hjelp i starten, vil denne hobbyen ofte bli en besettelse, faktisk verre enn frimerkesamling. Man vil få en enorm iver etter å skaffe flest mulig, og sjeldne arter. Vi vil virkelig anbefale folk denne hobbyen, for det første er den (eller vil ihvertfall bli) et interessant foretagende. For det andre er det en meget økonomisk hobby, for mesteparten av utstyret som trengs kan man lage selv, i tillegg til at insektene jo ikke koster noe !!

Vi vil her forsøke å gi en kort innføring i hvordan man samler insekter, preparerer dem og oppbevarer dem.

Innsamling:

Det første man må anskaffe seg er en fangsthåv. Denne kan kjøpes ferdig fra spesialforretninger, men er relativt enkel å lage selv. Det som trengs, er et stykke tynt nylon- eller bomullsstoff som syes til en pose med rund bunn (her får du sikkert hjelp av mor, eller kona). Videre et håndtak av bambus, tre eller aluminium (rør), som selve ringen som tøyposen festes på. Denne ringen bør lages av et solid, men likevel lett materiale, da den lett vil få hard medfart under fangsten. Tøyposen bør også forsterkes helt øverst der hvor ringen skal trees gjennom. Når posen er festet til ringen, kan håndtaket monteres, enten med gjennomgående skruer eller med slangeklemmer. Se forøvrig fig. 1.

Så må man ha et avlivningsglass, hvor insektet drepes med litt nafta (eddiketer) på en bomulldott. Til dette formålet er små syltetøyglass med skrulokk fint å bruke, og nafta får man kjøpt på apoteket. Eller dersom en vil samle på andre insekter enn sommerfugler, kan en både drepe og oppbevare dem i små glass med ca. 70 % etanol (dvs. vanlig sprit), eller eventuelt med rødsprit.

Håven er et redskap som man fort lærer seg å bruke. Sommerfugler kan være vriene å fange, men man finner raskt fram til brukbare teknikker. Det gjelder særlig å holde håven rolig når man nærmer seg en sommerfugl, dersom den merker bråe bevegelser i nærheten av seg, vil den ofte bare sette avgårde og stige til vær.

Å fange andre insekter kan gjøres lettere, da man bare behøver å gå rundt og dra håven bortover i gresset, slå den inn i busker eller riste greiner over den. Ser man spesielt etter biller, er det lurt å lete på steiner, kubber o.l. For ikke å snakke om å lete på blomster. Ellers oppdager man etterhvert selv hvor det er mest lønnsomt å lete. Insekter som du vet kan stikke, får du lurt ned i drepeglasset ved å føre det inn i håven. Men de aller, aller fleste insekter er helt ufarlige, og man kan trykt bruke hånden når man skal ta de ut av nettet og putte dem på glas

set. Mange fagfolk foretrekker å bruke pinsett når de behandler insekter, dette for ikke å ødelegge dem (skade bein, følehorn og ikke minst sommerfuglvinger). De fleste insekter (ikke sommerfugler) kan man ellers avlive i et glass med etanol (nevnt ovenfor).

Dersom man samler sommerfugler må man være ekstra varsom når man håndterer dem, det er da viktig ikke å få for mange i glasset samtidig, disse vil nemlig kunne "bytte farger". Fargeglansen på vingene utgjøres som du kanskje vet av tusenvis av små skjell (sommerfugl-støv). Alle insekter bør ligge minst en halv dag i drepeglasset før de er garantert helt døde.

Preparering og oppbevaring:

Den vanligste måten å oppbevare insekter på er som tørrpreparater. Det vil si at insektet får en nål gjennom seg, tørkes og settes i en kasse med isopor i bunnen. Disse nålene som brukes, er spesielle europeiske monteringsnåler som har en standardlengde på 38 mm. De må spesialbestilles, men koster ikke allverden; de som er interessert kan bare kontakte N. E. F., Trøndelagsgruppa (adresse se nederst). Vanlige knappnåler anbefales ikke, da de blir for korte. Fig. 2 viser hvor nålen skal plasseres gjennom ulike typer insekter.

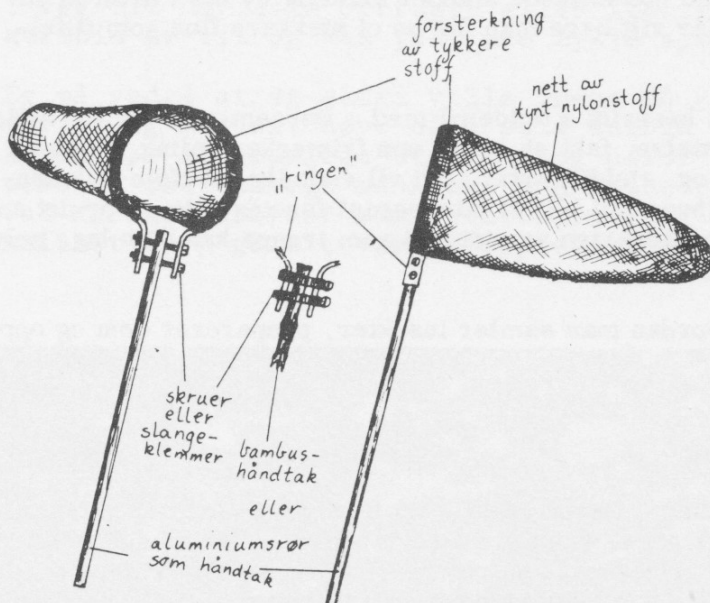

Fig.1: FANGSTHOV

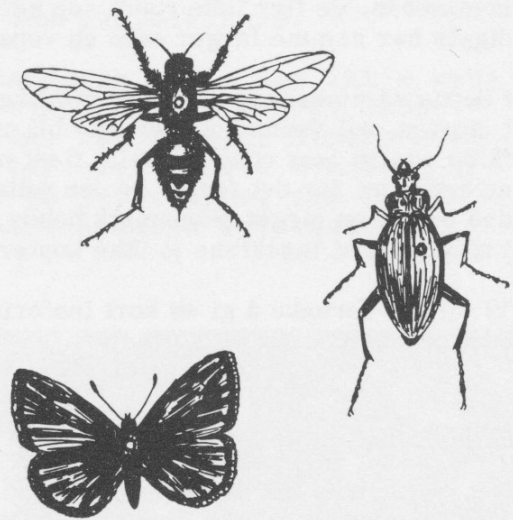

Fig. 2: Hvordan nåler plasseres gjennom ulike typer insekter.

Til preparering av sommerfugler må man i tillegg ha et såkalt spennbrett som er vist på fig. 3. Brettets to monteringsflater bør lages av presset kork med en tykkelse av en halv tomme og belagt med papir. Det går også an å lage dette brettet av bare treverk, men det kan bli vanskelig å feste nålene dersom treverket er for hardt. Sommerfuglen settes i midtsprekken ved hjelp av den monteringsnål som allerede går gjennom brystet. Vingene brettes så flatt utover sideflatene på brettet, og festes her ved hjelp av papirstrimler med nåler på hver side av vingene. Fig. 4 viser en riktig montert sommerfugl. Legg merke til at forvingenes bakkant skal stå vinkelrett på kroppssidene. Nå vil dyrene tørke med vingene i den stillingen, og det anbefales at denne tørketiden bør vare i minst tre uker. Andre insekter settes direkte opp på en isoporplate, hvor beina, følerhorna og eventuelle vinger legges til rette og settes i spenn ved hjelp av nåler. Slik står insektet til det stivner helt, da kan det settes direkte i samlingskassen. Denne kassen kan også lages selv, og bør forsynes med glasslokk (gjerne ei glassrute som skyvelokk). Men husk at kassen må være tett, da andre små insekter fort vil komme inn og gå til angrep på de tørkede dyrene. Man får også spesialbestilt slike oppbevaringskasser; de minste (30 cm x 40 cm) koster ca. 60,- kr pr. stk, og de største (40 cm x 50 cm) ca. 70,- kr. Et insekt, uansett hvor perfekt og hvor godt montert det er, er vitenskapelig sett helt verdiløst dersom det ikke er forsynt med nødvendige data. Dato, sted (og ev. høyde over havet) og samlerens navn bør skrives pent og tydelig på stivt papir og festes under insektet på nålen. Endelig plasseres insektene etter ordener og familievis i samlingskassen.

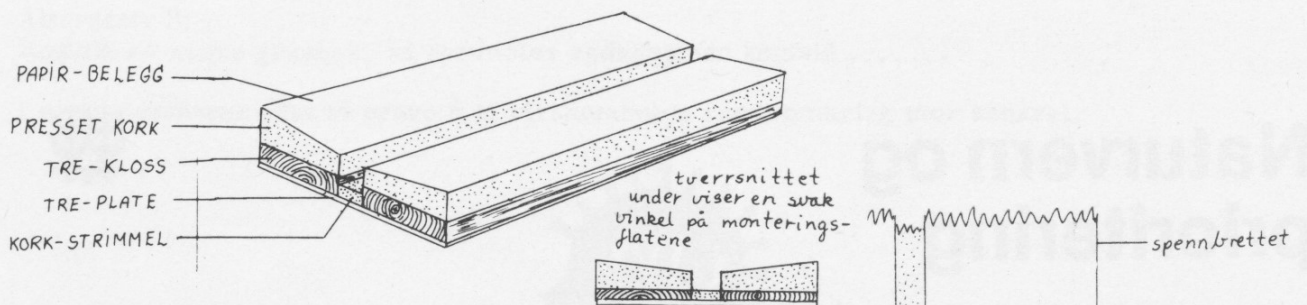

Fig.3: SPENNBRETT FOR SOMMERFUGLER

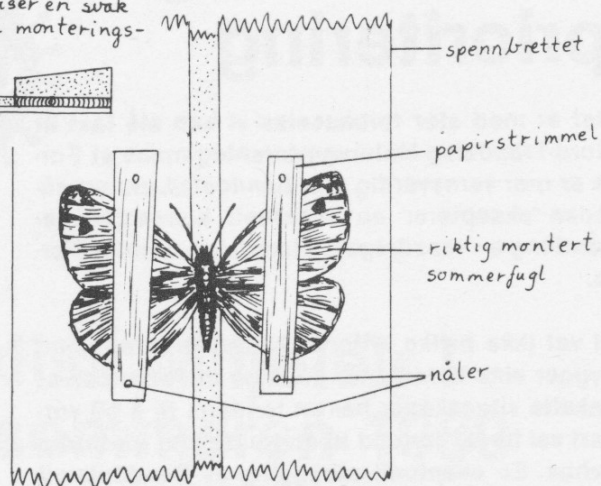

Fig.4: MONTERING AV SOMMERFUGLER

Den norske insektfauna er svært dårlig undersøkt. Særlig er utbredelsen til de forskjellige artene lite kjent, og "amatører" er her til stor hjelp for å få bedre kjennskap til den norske insektfauna. Store oppgaver venter altså de som her vil hjelpe vitenskapen. Hvis noen så kunne tenke seg å starte opp, og lurere på noe, kan de kontakte N. E. F., Trøndelagsgruppa, c/o Dagfinn Refseth, Zoologisk inst. NLHT Rosenborg, 7000 Trondheim.

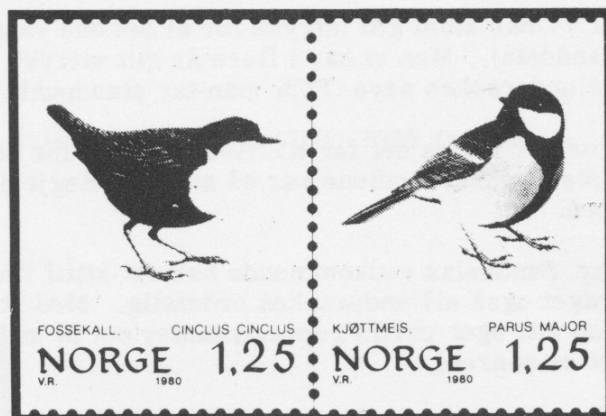
Lykke til med fangsten, forresten !!!

FRIMERKER MED FUGLEMOTIV

Som de fleste vel allerede har oppdaget har postverket gitt ut to frimerkehefter med fuglemotiv. Heftene ble utgitt 18. april 1980 og heftene inneholder hver ti frimerker. Det ene heftet inneholder merker pålydende kr. 1.-, det andre har merker pålydende kr. 1,25. Merkene har fire motiver, to for hver verdi. En-krones merkene viser dununger av tjeld og stokkand, mens vi på den andre verdien finner kjøttmeis og norges nasjonalfugl, fossekall. De sist nevnte merkene er tegnet av Viggo Ree, mens de to andre er signert Jon Fjeldså. Alle merkene er trykt i flerfarvet offset, noe som selvfølgelig ikke går fram av vår svart-hvit-gjengivelse nedenfor.

Til slutt en oppfordring nå som vi har fått disse flotte "frankeringslappene" : FRANKER ORNITOLOGISK !

Gjengitt fra Norsk Filatelistisk Tidsskrift, nr. 3 - 1980.

Naturvern og prioritering

Det er med stor forbauselse vi kan stå fast at Nord-Trøndelag Naturvernforening mener at Forra er mer verneverdig enn Sanddøla/Luru og således aksepterer en eventuell konsesjonsbehandling av vassdraget i Namdalen framfor Forra.

Vi vet ikke hvilke kriterier Naturvernforeningen bygger sine holdninger på, men det aner oss at enkelte vitenskaper har en tendens til å bli vurdert vel høyt i forhold til andre og mer jordnære behov. En eventuell utbygging av Sanddøla vil bl.a. få vidtgående konsekvenser i Lierne — ja selve Nordlibygda vil bli sterkt berørt dersom en utbygging skal ha noen mening.

Det er også gjort forsøk på å latterliggjøre det forhold at det er Namdalen som er det kraftproduserende distrikt i fylket, mens Innherred/Stjørdalsfjøret er forbruker, for å si det litt grovt. Denne tendens vil ikke akkurat bli mindre dersom Naturvernforeningens prioritering skal følges. Nå antar vi at Naturvernforeningen helst ser at Ingon av vassdraga bygges ut, men det betyr at over 50 prosent av det resterende kraftpotensiale i fylket unntas utbygging.

Å sette likhetstegn mellom Naturvernforbundet og dets lokale avdelinger og begrepet naturvern/naturverninteresse, er meningsløst! Det fins mange som deler de fleste, eller i det minste noen av synspunktene, men som må reservere seg på såpass mange områder at medlemskap ikke er aktuelt. Derfor mener vi det er galt å oppfatte Nord-Trøndelag Naturvernforening som den eneste representant for disse interessene i fylket. At bare en prosent av medlemmene eller ca. 15 personer — sluttet opp om dette årsmøtet, forteller også tydelig at forbundet har en stor gruppe «sleeping partners» som vel neppe har satt seg så grundig inn i problematikken at de kan sies å være spesielt representative i denne sammenheng.

Vi har ment — og mener fortsatt — at i et valg mellom Forra Sanddøla/Luru, bør Forra settes øverst på lista. Dette vil også uten sammenlikning gi det beste resultatet talt i kilowatt. Så får vi heller ta den belastningen den eventuelt måtte representere at vi setter norddelen av fylket opp mot sørdelen. Det er ikke første gang vi blir anklaget for det. I dette tilfellet vil vi likevel ikke nøle med å ta parti for verneinteressene i Namdalen.

Denne lederen sto i Namdal Arbeiderblad den 19. 3. 1980. Resolusjonen fra årsmøtet i Nord-Trøndelag Naturvern ble ikke tatt inn i denne avisa, og det forstår vi så godt. Da ville jo leserne sjøl få høve til å sammenlikne det virkelige innholdet med det vrengebildet lederskribenten prøver å gi av naturvernets holdninger til vassdragsvern i Nord-Trøndelag.

Styret i NTNV rykket så ut med en presisering som ble tatt inn i NA den 22. 3. 1980:

NTNV har aldri gitt uttrykk for at det ene vassdraget (Forra) er mer verneverdig enn det andre (Sanddøla). Men vi har i flere år gitt uttrykk for at verneverdiene av både Forra og Sanddøla må undersøkes nøye FØR man tar standpunkt til utbygging.

Omsider lyktes det for NTNV å få gehør for undersøkning av verneverdiene for Forra. Resultatet viste at verneverdiene var så store at Regjeringa nå har foreslått vassdraget underlagt 10 års vern.

For Sanddølas vedkommende har det hittil ikke lyktes å nå fram med synet om at dette vassdraget også må undersøkes ordentlig. Med støtte fra NA håper vi nå at redaktøren kan overbevise sitt eget partis representanter om at undersøkelser av verneverdiene for Sanddøla må iverksettes snarest.

I flere år har vi i NTNV gitt uttrykk for at vi mener Sanddøla sannsynligvis er verneverdig. Vi ønsker derfor NA's redaktør velkommen når det gjelder å støtte vårt krav.

TERSKELPROSJEKTET

Svein E. Ringen

Det ligger i sakens natur at et vassdrag etter et reguleringsinngrep vil få redusert sin vannføring; og selv om graden av tørrlegging varierer mye grunnet restvannføring og eventuelle pålegg om minstevannføring, kan man i dag se som standardløsning på problemet med tørrlagte elvefar at det bygges terskler. Ja, jeg vil gå så langt som til å påstå at dette problemet forsvant for enkelte den dagen terskelmetoden ble oppfunnet. Etter hvert som terskler av ulike byggematerialer og størrelse blir mer og mer vanlige, finner jeg grunn til å vie saken et minimum av oppmerksomhet. Mesteparten av opplysningene er tatt fra TERSKELPROSJEKTET, som er et undersøkelsesprosjekt utført i flere regulerte vassdrag med Vassdragsdirektoratet som ansvarlig leder. Dette startet opp i 1975 og skulle gå over en femårsperiode. Det skulle således snart avsluttes.

Da slike arbeider ikke kommer almenheten til gode, er det forhåpentligvis av interesse med følgende enkle oversikt:

Man kan innledningsvis stille spørsmålene:

- Er problemet med tørre elvefar en saga blott ved optimal bruk av terskler?
- Er problemene i tørrlagte elver av slike dimensjoner at terskler ikke løser noe egentlig problem?
- Om tersklene bare delvis løser problemene, hvilke problemer løses og hvilke er fortsatt til stede?

Her kan man selvsagt uten videre antyde at man ikke kan sette opp noe standardformular for hvordan terskeeffekten blir i alle vassdrag. Til det vil forholdene være for variable fra ett vassdrag til et annet. Enkelte faktorer kan man likevel antyde som almenyldige, og det er de faktorer vi under ett kaller fysiske faktorer.

Dette er de enkleste forhold, som vi med små vansker kan registrere med sansene våre;

Det som tidligere ble omdannet til tørre elveleier med stein, grus og mudder beholder med ett sitt glitrende, blå bånd. Ja, enkelte mener endog at elva etter at den ble forværdlet fra aktive strømvirvler til stille flyer har blitt vakrere.

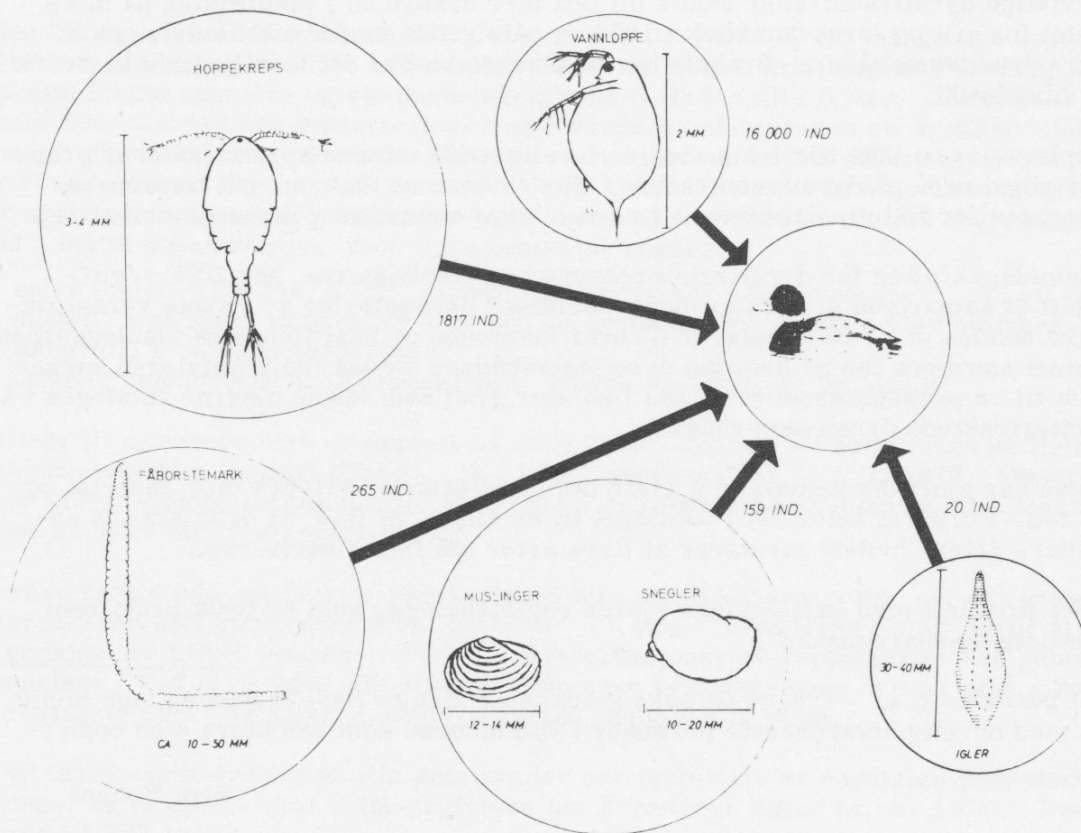
Her er også fortsatt vann nok til vanning av både naut og fe. Ja, var man nødt til å slukke brann var det også råd for å fylle ei bøtte eller to. Badekulpen nedenfor garden kan fortsatt huse grendas unger på varme sommerdager, og gryende "Hjalliser" starter fortsatt karrieren på isen vinters tid. Elva kan også fortsatt fungere som naturens gjerde for fe på beite, og til og med grunnvannspeilet kan holdes uendret.

Dette er de fysiske faktorer, og her er det klart at mange av de opprinnelige ulempene er børt på. Hva skal vel da de som argumenterer mot vassdragsreguleringer føri i marken for å underbygge sitt syn? Forra vil jo leve evig om man bare bygger nok terskler. Jon Leirfall farer bare med tullprat når han sier "Lætt Forra vårrå".

Om man ikke tenker lenger kunne kanskje mange tro at det var slik. Men da tenker man ikke lenger enn den berømte nesa. De biologiske effektene av overgang fra aktiv elv til stillestående terskelbasseng er ofte lett å overse for den som ikke ser med slike øyne. Ja, øynene kommer også til kort; og vi må ta i bruk hjelpemidler som termometre, oksygenmålere, PH-metre, bunnhentere og sikteskiver. Elvas økologiske stabilitet er oppkonstruert i løpet av tusener av år. Det er alle livsmekanismers fine og avstemte samhörighet flettet sammen i et ubeskrivelig nettverk; et økosystem.

Det skal lite til før systemet blir i usystematisk ubalanse, og på sikt endres levevilkårene i elva. Med våre utilstrekkelige sanser merker vi det kanskje først når fisket slår feil eller når vade-fuglene og endene uteblir. Men forut for det har ofte grunnlaget for disse livsformer blitt utryddet. For å illustrere dette kan vi se litt på hva en sulten stokkand setter til livs i løpet av 20 minutter.

NÆRINGSOPPTAK HOS
STOKKAND 20 MIN

18 261 "dyr" på 20 minutter, eller 913 pr. minutt viser hvilke mengder et friskt og levende vassdrag huser. Og så må man heller ikke glemme at det ikke er bare ei stokkand som finner næring her. Det vil imidlertid føre for langt her å gå nærmere inn på de forhold som rører ved disse mekanismer. De som ønsker å sette seg inn i det kan henvende seg til terskelprosjektet (se adresse nedenfor).

Vi kan altså slå fast at de biologiske effekter ikke kan registreres verken med panserskøyter eller ildebrann, og uten å gå i dybden i fagbiologiske forhold mener man å kunne konstatere:

- Etter reguleringen er elva oftest tørrlagt.
- Dette forandrer både de fysiske og biologiske forhold (økologien).
- Her er ulempene størst.
- Tersklene løser en god del av de fysiske ulempene, men man skal være klar over at det alltid vil bli tørre elvestrekninger mellom terskelstedene.
- Tersklene kan ikke opprettholde den biologiske balansen, og de naturlige forhold er derfor ødelagt.
- Tersklene er imidlertid langt å foretrekke om alternativet er tørrlagt elvefar.

KONKLUSJONEN MÅ DERFOR BLI at problemet med tørrlagte elvefar aldri kan bli løst ved hjelp av terskler. Man kan snarere si at terskelmetodikken representerer en form for "første-hjelp" i den skadde elva. Den holdes i live med kunstig åndedrett.

Forespørslar om Terskelprosjektet kan rettes til: Terskelprosjektet v/prosjektleder P. Mellquist, NVE-Vassdragsdirektoratet, Middelthunsgt. 29, Oslo 3.

Kartlegging av dyrelivsområder i Sør-Trøndelag

Med den hensikt at viktige dyrelivsområder skulle bli tatt mer hensyn til i planlegging på ulike nivå, stod Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk i 1973 og påfølgende år, for utarbeidelse av et kartverk over viktige dyrelivsområder. Praksis har dessverre vist at det foreliggende kartverk i for liten grad har blitt brukt.

Samtidig som en opplever at en ikke når fram med de foreliggende informasjonen, så øker presset på utmarka og dermed også på dyrelivsområdene. Bedre kommunikasjon, økt turisme og generelt økende interesse for friluftaktiviteter er noen viktige momenter i denne sammenheng.

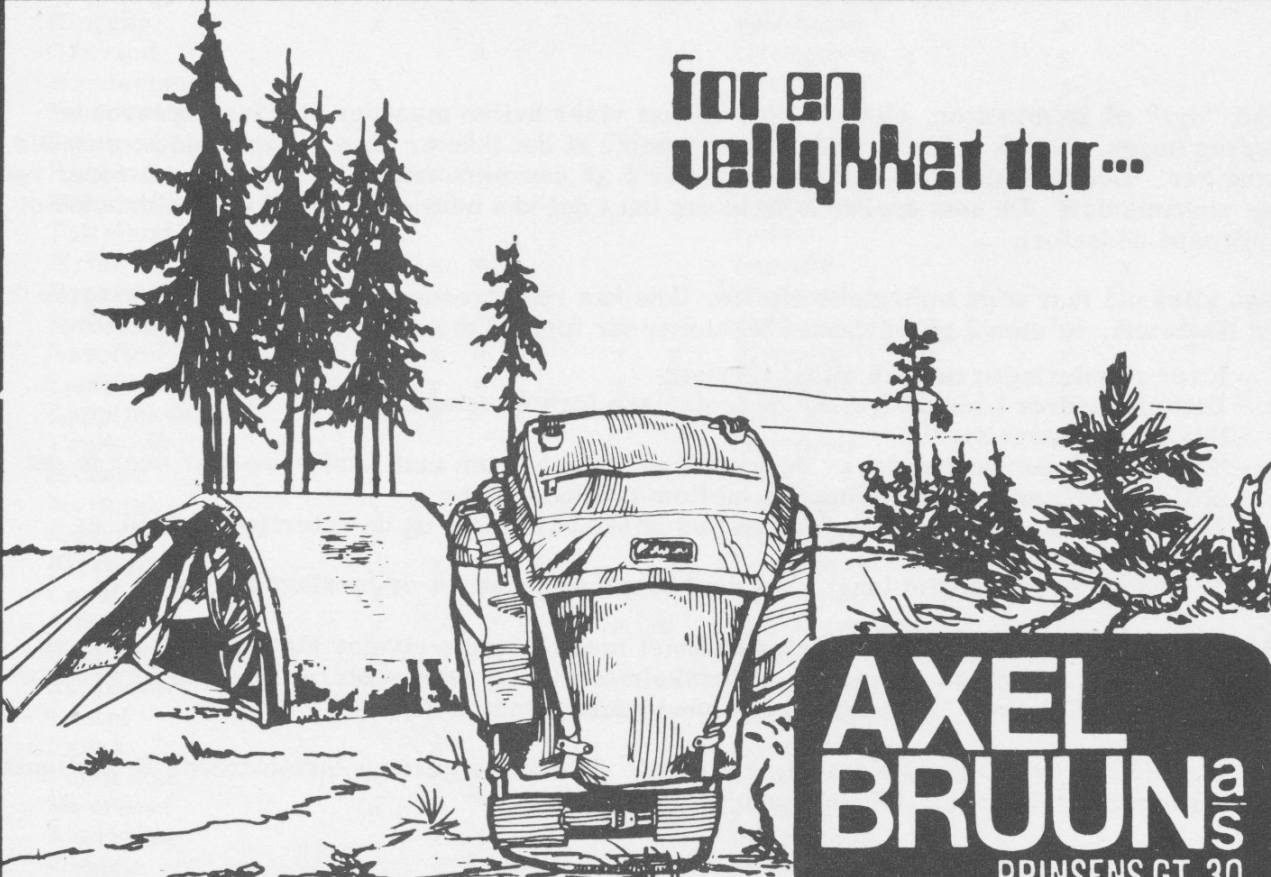
For å få øket gjennomslagskraften for dyrelivsinteressene hos planleggerne har DVF v/viltkonsulenten nå inngått et samarbeid med naturvernkonsulenten om utgivelse av fylkets vernekatalog. Denne katalogen sendes ut i 7 eksemplarer til hver kommune og skal finnes på planleggerens kontor. Uten å komme nærmere inn på hvordan dyrelivsområdene tegnes inn i katalogen mener vi å ha kommet fram til en presentasjonsform som i så stor grad som mulig hindrer katalogen i å bli en vegviser til ettertraktede dyrelivsområder.

Deltakelse i katalogen har gjort det nødvendig å gjøre det foreliggende kartverk mer ensartet og dessuten ajourføre det. Forøvrig heter det i forslaget til ny viltlov at DVF nå også skal ha ansvaret for ikke jaktbare arter, hvilket medfører at flere arter må med i kartverket.

Det kan nevnes at det parallelt med kartlegginga gjøres registreringer som er tenkt brukt som grunnlag for et framtidig "faunaregnskap".

Undertegnede skal i perioden 1. 4. - 1. 8. 80 forsøke å dekke så mye av Sør-Trøndelag som mulig og vil da ta kontakt med dyrelivsinteresserte personer i kommunene som kan bidra med opplysninger.

Bent Rodem

for en
vellykket tur...

**AXEL
BRUUN^{as}**
PRINSENS GT. 30

INDEX

TRØNDERSK NATUR 1977 - 79

Den siste delen av indexen for årene 1972-79 kommer her og dekker fugler for årene 1977-79. Med dette er vi ajour og vil nå forsøke å komme med index for hver årgang framover.

For nye lesere skal vi gjenta de forkortingene som er tatt i bruk. Årgangen 1978 mangler fortløpende sidetall, slik at heftenr. også er tatt med (skrives med romertall). Eks.: 78:IV:12-13-28, dvs. side 12, 13 og 28 i nr. 4 for 1978.

De to første indexene står i nr. 4, 1979 og nr. 1, 1980.

FUGLER etter 1977

- Alke 78:IV:12-13-28, 79:108-124
Alkefugl 78:IV:4
Alkekonge 77:22, 79:108-124
Avosett 77:23
Bergand 77:22, 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:26, 79:107
Bergirisk 77:22
Bjørkefink 78:II:8-9-19-21, 78:III:13, 79:27-42-116
Blåmeis 77:22, 78:II:8, 78:III:13-18, 78:IV:7, 79:108
Blåstjert 77:23
Blåstrupe 77:4-22, 78:I:26, 78:II:19-21, 78:III:13-18, 79:27-41-58
Bokfink 78:II:8-19-21, 78:III:13, 79:27-42-109
Boltit 77:22, 78:II:19-20, 79:22-78
Brunnakke 78:II:20, 78:III:12-15, 78:IV:5-26, 79:20-39-107-110
Brushane 78:II:18-20, 78:III:12-17, 79:39-116-120-121
Buskskvett 78:II:9-21, 78:III:13, 79:41
Bøksanger 77:23
Båndkorsnebb 77:23
Canadagås 77:22, 78:II:11, 78:III:12-14-24-25-26, 78:IV:24, 79:107-116-120-121
Dobbeltbekkasin 77:22, 78:II:18-19-20, 78:III:12-17, 79:24-82
Dompap 78:I:20, 78:II:21, 78:III:13, 78:IV:7, 79:109
Dvergdykker 77:23, 78:I:31, 78:III:11-14-20, 78:IV:5-24, 79:107
Dvergfalk 78:II:19-20, 78:III:12-16, 79:39
Dvergfluesnapper 77:23
Dverggås 77:23, 78:I:25
Dverglo 77:23
Dvergmåse 77:23, 78:III:29
Dvergsnipe 77:22, 78:III:6-12-17-31, 79:120-121
Dvergspett 77:22, 78:II:9, 79:78
Dvergspurv 77:23
Dvergsvane 77:23
Dverglerke 77:23
Duetrost 77:23
Enkeltbekkasin 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:28, 79:24-40-108-116-120-121
Fasan 79:91-92
Fiskemåse 78:II:18-19-20, 78:III:12-29, 78:IV:28, 79:40-108-116-120-121
Fiskeørn 77:22, 78:I:25, 78:II:20, 78:III:12-23, 79:22
Fjellerke 77:23
Fjelljo 77:22, 78:II:20, 78:III:28, 79:24
Fjellmyrløper 77:23, 78:I:25, 78:II:18-20, 78:III:8, 79:80
Fjellrype 77:4, 78:II:19
Fjellvåk 78:II:20, 78:III:12, 79:39-94-126
Fjæreplytt 77:4-22, 78:II:19-20, 78:IV:4-28, 79:80-108-120-121-124
Flaggspett 77:22-27, 78:II:20, 78:IV:7, 79:26-108
Fossefall 78:II:21, 78:III:13-18, 78:IV:28, 79:108
Fuglekonge 78:II:21, 78:III:13, 78:IV:6-17, 79:108-116
Furukorsnebb 78:IV:6
Gjerdsmett 78:II:21, 78:III:13-18, 78:IV:28, 79:108
Gjøk 78:II:20, 79:40-116
Gluttsnipe 78:II:20, 78:III:12, 79:23-40-116-120-121
Grankorsnebb 78:II:21, 78:IV:6, 79:10-11-12-13-14-15-16
Granmeis 78:II:8-21, 78:III:13, 78:IV:6-7-17, 79:108
Gransanger 77:22, 78:II:8-19-21, 78:III:13, 79:41
Gravand 77:22, 79:20-39-120-121
Gresshoppesanger 77:23
Grønlandsmåse 77:23, 78:III:29, 79:24-108
Grønnfink 78:III:13-18, 78:IV:7, 79:109
Grønnsisik 78:II:21, 78:III:13, 78:IV:6, 79:109-116
Grønnspekk 77:22-27
Grønnstilk 77:22, 78:II:20, 78:III:12, 79:40-82-116-120-121
Gråfluesnapper 78:II:8-21, 78:III:13-18

Grågås 77:11-22-23, 78:I:8, 78:II:11, 78:II:12-14, 78:IV:24, 79:39-107-124
 Gråhegre 78:II:19-20, 78:III:11, 78:IV:24, 79:20-107-110-120-121
 Grålire 77:23
 Gråmåse 78:III:12, 78:IV:4-28, 79:74-94-108-120-121-124
 Gråsisik 78:III:13, 78:IV:6
 Gråspett 77:22-27, 79:108
 Gråspurv 77:22, 78:III:13, 78:IV:7, 79:109
 Gråstrupedykker 77:23, 78:IV:4-24, 79:20-107-124
 Gråtrost 78:II:8-21, 78:III:13, 79:41-109-116
 Gulbrynsanger 77:23
 Gulerle (se såerle)
 Gulneblom 77:23, 78:IV:4-24, 79:107
 Gulsanger 78:II:8-9-21, 78:III:13-18, 79:27
 Gulsurv 78:II:8-9-19-21, 78:III:13, 78:IV:7, 79:109
 Hagefluesnapper (se svarthvit fluesnapper)
 Hagesanger 77:23, 78:II:8, 78:III:13, 79:40
 Haukugle 77:22, 78:II:20, 78:IV:7, 79:25-108
 Havelle 77:22, 78:IV:4, 78:IV:26, 79:22-74-107-110-124
 Havhest 77:22
 Havsule 77:22, 79:20-124
 Havsvale 77:23
 Havørn 78:I:25, 78:III:23, 78:IV:4-28, 79:108-109-124
 Hegre (se gråhegre)
 Heilo 78:II:20, 78:III:12, 79:39-116-120-121
 Heiplerke 78:II:20, 78:III:13, 79:40
 Hettmåse 78:III:12-20, 78:IV:28, 79:55-108-120-121
 Horndykker 77:22-23, 78:III:11-14, 78:IV:24, 79:107-120-121-124
 Hornugle 77:22, 78:III:13, 78:IV:28, 79:24-108
 Hertulan 77:23
 Hubro 77:22, 78:II:20, 78:III:23, 79:24
 Hvitkinngås 77:22, 78:II:11
 Hvitryggspett 77:23-27, 78:I:25
 Hærfugl 77:23
 Hønsenhauk 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:7-28, 79:108-123
 Isfugl 77:23, 78:I:25, 78:IV:28, 79:108
 Islom 77:23, 78:IV:4-24, 79:107-124
 Jaktfalk 77:22, 78:I:25, 78:II:20, 78:III:23, 79:22-29-108
 Jernspurv 78:II:8-21, 78:III:13, 79:26-40-116
 Jerpe 78:II:20, 78:III:12-16
 Jordugle 77:22, 78:II:20, 79:25
 Kaie 77:22, 78:III:13-17, 79:26-108
 Kattugle 77:22, 79:25
 Kjernebiter 77:23
 Kjerrhauk 78:II:20
 Kjøttmeis 78:II:8, 78:III:13, 78:IV:7, 79:17-108
 Klippedue (bydue) 77:23, 78:III:12-17
 Knekkand 77:23, 78:III:12-15-20
 Knoppsvane 77:22
 Kongeørn 78:I:25, 78:II:20, 78:III:12-23, 78:IV:28, 79:108-124
 Konglebit 77:22, 78:II:21, 78:IV:6, 79:27
 Kornkråke 79:26-43-108
 Korsnebb sp. 78:II:21, 78:III:13-19, 79:109
 Kortnebbgås 77:9-10-11-12-13-23, 79:20
 Krikkand 78:II:19-20, 78:III:12, 78:IV:5-26, 79:20-39-107-110-116-120-121
 Krykkje 77:22, 78:I:10, 78:III:29, 78:IV:8-9-10-28, 79:24-74-108-124
 Kråke 78:II:19-20, 78:III:13-17, 79:60-63-94-108-116-124
 Kwartbekkasin 77:22, 78:II:20, 79:82
 Kvinand 78:I:15, 78:II:20, 78:III:12-19, 78:IV:5-26, 79:107-110-116-120-121
 Langnebbet bekkasinsnipe 79:80
 Laksand 77:22, 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:5-26, 79:107-110-120-121
 Lappfiskand 77:23, 78:I:25, 78:III:12-16, 78:IV:6-26, 79:110
 Lappmeis 77:23
 Lappplerke 77:23
 Lappsanger 77:23
 Lappslove 77:22, 78:III:6, 78:IV:28, 79:23-108
 Lappsurv 77:22, 78:II:19-21, 79:28
 Lappugle 77:23, 78:I:25
 Lavskrike 78:II:20, 78:IV:6
 Lerke (se sanglerke)
 Lerkfalk 77:23
 Linerle 78:II:20, 78:III:13, 79:40-116
 Lirype 78:II:19-20, 79:108
 Lomvi 78:IV:12-28, 79:74-108-124
 Lunde 78:IV:12, 79:124
 Løvmeis 77:22, 78:II:9, 78:III:13, 78:IV:7, 79:108
 Løvsanger 78:II:8-21, 78:III:13, 79:41-116
 Låvesvale 78:II:19-20, 78:III:13, 79:40-116
 Makrellterne 78:III:12, 79:40-120-121
 Mandarinand 77:23
 Munk 78:II:8-19-21, 78:III:13, 79:27
 Musvåk 77:23, 78:I:25
 Myrhauk 77:23, 78:I:25
 Myrriks 77:23
 Myrsanger 77:23
 Myrsnipe 77:22, 78:II:18, 20, 78:II:6-12, 78:IV:28, 79:23-80-108-120-121
 Møller 77:22, 78:III:13-18, 79:27
 Måltrost 78:II:9-21, 78:III:13, 79:42
 Måse 77:27, 79:109
 Nattramn 77:23
 Nøtteskrike 78:II:20, 78:III:13, 78:IV:6-7, 79:108
 Nøttekråke 77:22, 78:I:31
 Orrfugl 78:II:12-13-14-15-20, 78:III:12-16
 Perleugle 78:I:15-16-17, 78:III:13
 Pilfink 77:23
 Pirol 77:23
 Polarjo 77:23

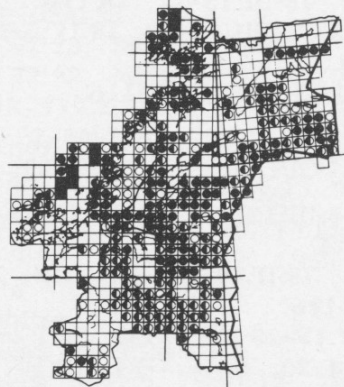
Polarlomvi 77:23
 Polarmåse 77:23, 78:III:12-29, 79:24-108-124
 Polarsisik 77:23, 79:27
 Polarsnipe 77:22, 78:IV:28, 79:80-108
 Praktærfugl 77:22, 78:IV:5-26, 79:107-124
 Rapphøne 77:23, 79:91-92
 Ramn 78:I:10, 78:II:20, 78:III:13-17, 79:108-124
 Ringand 78:IV:26, 79:110
 Ringdue 78:II:20, 78:III:12, 79:24-40-108-116
 Ringgås 77:23
 Ringrost 77:22, 78:II:21, 79:42
 Rovterne 77:23
 Rugde 78:II:20, 78:III:12, 79:40-116
 Rødnebbterne 78:I:9, 78:II:20, 78:III:12, 79:40-116-120-121
 Rødstilk 78:II:18-20, 78:III:12-17, 78:IV:28, 79:39-80-108-116-120-121-124
 Rødstjert 78:II:21, 78:III:13, 79:27-41
 Rødstrupe 78:II:21, 78:III:13, 79:41
 Rødingetrost 78:II:8-21, 78:III:13, 79:27-116
 Rørsanger 77:23
 Sandlo 78:II:20, 78:III:6, 79:116-120-121
 Sandløper 77:22, 79:80
 Sandsvale 78:III:13, 79:40
 Sanglerke 78:III:13, 79:26-124
 Sangsvane 77:22, 78:I:25, 78:III:12-15-22, 78:IV:5-6-24, 79:20-107-110-124
 Sidensvans 77:22, 79:122
 Siland 77:22, 78:I:8, 78:III:12, 78:IV:5-26, 79:74-107-110-116-120-121-124
 Sildemåse 78:I:8, 78:III:12-29, 79:24-40-120-121
 Sivhauk 77:23
 Sivhøne 77:23, 78:III:12-16-20, 78:IV:28, 79:108
 Sivsanger 77:22, 78:III:13-18-20, 79:26
 Sivspruv 78:II:9-19-21, 78:III:13, 79:27-42-116
 Sjøorre 77:22, 78:III:12-16, 78:IV:4-5-26, 79:22-107-120-121-124
 Skjeand 77:22, 78:III:12-15, 78:IV:5, 79:21
 Skjære 78:II:19-20, 78:III:13, 78:IV:7, 79:108-116-124
 Skjærpiplerke 78:IV:28, 79:26-108-124
 Skogdue 77:23
 Skogsnipe 77:22, 78:III:12, 79:23-80
 Slagugle 77:23, 78:I:25
 Smålom 78:II:20, 78:III:11-14, 78:IV:24, 79:107-120-121-124
 Småskarv (se toppskarv)
 Småspove 78:II:18-20, 78:III:12, 79:40-116-120-121
 Snadderand 77:23
 Snøgås 77:23
 Snøspurv 77:4-22, 78:II:21, 78:III:13, 79:42-109-124
 Snøugle 77:23, 78:I:25, 78:II:20, 78:III:23, 79:24
 Sothøne 77:22, 78:III:12-16-17-20, 79:22-108
 Sotsnipe 77:22, 79:23-80
 Spettmeis 77:22
 Splitterne 77:23
 Spurvehauk 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:28, 79:108-123
 Spurveugle 77:22, 79:17-93
 Steinskvett 78:II:21, 78:III:13, 79:27
 Steinvender 77:22, 78:IV:28, 79:108-120-121-124
 Stellerand 77:23, 79:107
 Stillits 77:32
 Stjertand 77:22, 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:5-26, 79:21-107
 Stjertmeis 77:22, 78:III:22, 79:27
 Stokkand 78:II:19-20, 78:III:12-19, 78:IV:5-26, 79:107-110-116-120-121-124
 Storfugl 78:II:12-13-14-15-20, 78:III:12-16
 Storjo 77:23, 78:I:25, 78:III:28
 Stork 79:19
 Storlom 77:23, 78:II:20, 78:III:11-14, 79:107
 Stormsvalde 77:23
 Storskarv 77:22, 78:I:6-7, 78:IV:4-24, 79:107
 Storspove 78:II:20, 78:III:6-12, 78:IV:28, 79:23-40-108-116-120-121-124
 Strandsnipe 78:II:9-20, 78:III:12-17, 79:40-116-120-121
 Stær 78:I:17, 78:II:20, 78:III:13, 79:40-108-116-124
 Svartand 77:22, 78:II:20, 78:III:12, 78:IV:26, 79:22-107
 Svartbak 78:I:9, 78:III:12, 78:IV:4-28, 79:108-120-121-124
 Svarthalespove 77:22, 79:82
 Svart-hvit fluesnapper 78:II:9-21, 78:III:13, 79:41-116
 Svartmeis 77:22, 78:II:21, 78:III:13-18, 78:IV:6-17
 Svartørødstjert 77:23
 Svartspett 77:22, 78:I:15-16-18, 78:III:13
 Svartstrupe 77:23
 Svartterne 77:23, 78:III:12
 Svarttrost 78:II:21, 78:III:13, 79:42-108-124
 Svømmesnipe 77:22, 78:II:18-20, 79:24-83
 Sædgås 77:11-23, 78:I:25, 78:II:11-20
 Såerle 78:II:20, 78:III:13-17, 79:116
 Taffeland 77:23, 78:III:12-20, 78:IV:5-18, 79:107-110
 Taksvale 78:III:13, 79:26-40-116
 Tartarpiplerke 77:23
 Teiste 78:I:8, 78:IV:28, 79:74-108-120-121-124
 Temmincksnipe 77:22, 78:II:18-20, 79:78
 Tjeld 77:22, 78:III:12, 78:IV:28, 79:39-78-108-120-121-124
 Toppand 77:22, 78:II:20, 78:III:12-19, 78:IV:26, 79:21-107-116
 Toppdykker 77:19-20-21-22-23, 78:I:28, 78:III:11-14-20, 78:IV:4-24, 79:107
 Topplerke 77:23
 Toppmeis 77:22, 78:II:21, 78:IV:6-17

Toppskarv 77:22, 78:I:7, 78:IV:4-24, 79:74-107
 Tornirisk 77:23
 Tornsanger 77:22, 78:II:9, 78:III:13-18-22
 Tornskate 77:23
 Trane 77:22, 78:I:25, 78:II:20, 78:III:12, 79:22
 Trekryper 78:II:21, 78:IV:6-17
 Trelerke 77:23
 Ærepiplerke 78:II:20, 78:III:13, 79:40
 Tretåspett 78:II:20
 Tundragås 77:23, 78:II:11
 Tundralo 77:22, 79:23
 Tundrasnipe 77:22, 78:III:6, 79:80
 Turteldue 77:23
 Tyrkerdue 78:IV:7, 79:24
 Tyvjo 78:I:10, 79:120-121
 Tårnfalk 77:22, 78:III:20, 78:III:12, 79:22
 Tårnseiler 78:II:20, 78:III:13-17, 79:25
 Vaktel 77:23
 Vandrefalk 77:23, 78:I:25, 78:III:23-29
 Vannrikse 77:23, 78:IV:28, 79:108
 Varsler 78:II:20, 78:III:13, 79:26
 Vendehals 77:4-22, 79:25-40
 Vepsevåk 77:23, 78:I:25
 Vierspurv 77:23
 Vintererle 77:23
 Vipe 78:II:20, 78:III:12, 79:39-116-120-121-124
 Ærfugl 77:22, 78:I:8, 78:III:12-15, 78:IV:4-5-26, 79:22-52-74-107-109-119-120-121-124
 Ørkenlo 77:23
 Åkerrikse 77:22

Alle indexene er utarbeidet av Jostein Sandvik.

TRØNDESK NATUR SUPPLEMENT

NR. 1 - 1980

ATLAS-PROSJEKTET I TRØNDELAG
Situasjonsrapport pr. 10/2 1980

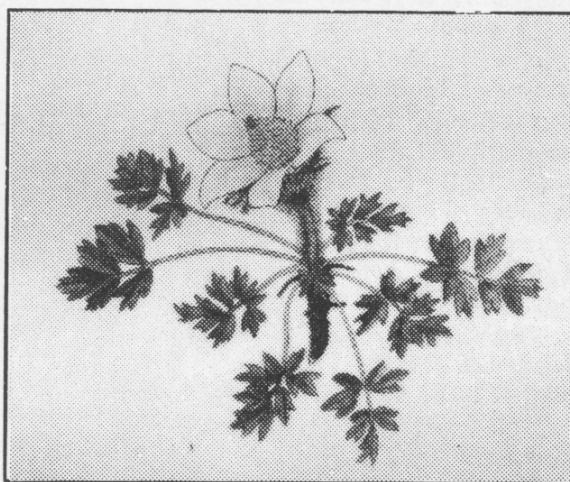
Av Per Gustav Thingstad & Odd Rygh

En ny og vakker flora :

Johannes Lid

Min blomsterbok

Illustrasjoner ved Dagny Tande Lid

ASCHEHOUG

Kr. 98.-

... og andre bøker om Trøndersk natur får du i

STEINKJER BOKHANDEL A/S
LEVANGER BOKHANDEL

TRØNDESK NATUR SUPPLEMENT

NR. 1 - 1980 ER Å FÅ KJØPT NÅ !

Prisen er kr. 15.- og bladet fåes ved henvendelse til TN, Postboks 1719, Rosenborg, 7001 Trondheim. Nr. 1, 2 og 3 i serien finnes enda å få kjøpt. Pris kr. 10.- pr. nr.

Orientering fra de lokale rapport- og sjeldenhetskomitéene (LRSK) i Tr.lag

Siden "Norges Fugler" (Haftorn 1971) kom ut har det kommet inn mange nye opplysninger om fuglelivet i landet vårt. For å få samlet disse har Norsk Ornitologisk Forening (NOF) vedtatt å opprette lokale rapport- og sjeldenhetskomitéer (LRSK) i alle fylker. Komitéens mandat er å samle alle interessante registreringer og å vurdere holdbarheten av kritiske/sjeldne observasjoner. For at våre medlemmer skal være orientert om hvilke observasjoner som er aktuelle gir vi nedenfor en samlet liste av rapport- og sjeldne/kritiske arter i Trøndelag. Registreringer av arter som er avmerket under rubrikken "sjeldne/kritiske", må observatøren/-e regne med å måtte dokumentere. Som dokumentasjon regnes:

- a) selve fuglen, fjær etc. (NB! Jmfør bestemmelser i jaktloven m. m. Vi vil ikke oppfordre noen til å gå rundt på jakt for å samle inn sjeldenheter - bruk heller notisboka og kikkert!)
- b) fotografi, film eller lydopptak
- c) utførlig beskrivelse av observasjonen, gjerne med kopi av feltskisse

I tillegg til de artene som er oppført på våre lister kommer de som finnes på lista til den Norske Sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). Se "Vår Fuglefauna" nr. 1 & 3, 1979. Observasjoner av disse meget sjeldne artene sendes også inn til den lokale LRSK-komité med dokumentasjon, så vil de aktuelle bli videresendt derfra.

Da våre faunistiske oversikter nødvendigvis blir nokså konsentrerte, er det ønskelig at observatøren/-ene selv publiserer sine "godbiter" i f. eks. "Trøndersk Natur" etter at observasjonen er godkjent av LRSK (eventuelt NSKF). (Observasjoner av rapportarter kan publiseres uten godkjennelse). Ved at du selv offentliggjør dine egne registreringer kan du også sikre at flere interessante data blir kjent, f. eks. oppførsel, habitatvalg m. m.

Vi vil igjen oppfordre om at alle som sender oss materiale er nøyaktige med stedangivelsen av funnene, og ta gjerne med URM-angivelse (se Trøndersk Natur nr. 2, 1978). Det letter vårt arbeid i LRSK veldig.

Aktuelle observasjoner fra Sør-Trøndelag sendes til: LRSK Sør-Trøndelag, ved Jostein Sandvik, L-961, 7035 Moholt.

Fra Nord-Trøndelag til: LRSK Nord-Trøndelag, ved Geir E. Vie, 7670 Sakshaug.

LRSK Nord-Trøndelag

I LRSK Nord-Trøndelag har vi presentert en del av de innkomne observasjonene i "Trøndersk Natur" og i "Vår Fuglefauna". Rapporten i "Vår Fuglefauna" nr. 1, 1979 behandlet de litt mer sjeldne registreringene. Siden den gang har det kommet inn mange flere, - dessuten er mye materiale av lokal interesse enda ikke publisert. For å rette på dette planlegger vi å gi ut en samlet oversikt over de innkomne opplysninger i løpet av neste år. Den vil ta med alle observasjoner fra LRSK-arkivet og de utkomne faunistiske rapportene fra fylket i 1970-åra som kan supplere "Norges Fugler" (Haftorn 1971). Sammen med Atlas-rapporten ("Trøndersk Natur Supplement" nr. 1, 1980) skulle denne gi en god oversikt over fuglelivet i Nord-Trøndelag i det siste deseni. Så nå er det bare opp til deg hvor fullstendig denne rapporten blir. Har du sendt inn alle aktuelle observasjoner til LRSK? Er du usikker på hvilke arter vi er interessert i, så konferer med lista i denne orienteringen.

De som mottok de listene vi sendte ut sist (årsmelding for 1978), vil oppdage at det er foretatt en del forandringer. Hovedforskjellen er at alle hekkfunn nå er utelatte; - de sendes direkte til: Atlas-prosjektet i Nord-Trøndelag, ved Per Gustav Thingstad, 7600 Levanger.

LRSK Sør-Trøndelag

Arbeidet i LRSK-Sør-Trøndelag og særlig kontakten med medlemmene har ikke fungert som det burde den senere tiden. Mye av dette håper vi blir rettet på med denne orienteringen, da det største savnet har vært en liste over hvilke observasjoner som skal sendes inn. Som tidligere gjort kjent har vi planer om å komme med en ny faunistisk rapport for 1978 og -79. Vi ber dere

derfor å sende inn observasjoner så snart som mulig, og ta også med opplysninger fra tidligere år som ikke er sendt inn.

En viktig forskjell fra tidligere er at hekkefunn nå bare sendes direkte til: Atlas-prosjektet i Sør-Trøndelag, ved Odd Rygh, 7100 Rissa.

	s/k	R	I	O	S	V	H		s/k	R	I	O	S	V	H
Storlom	x			x				Tjeld		x	x	x			
Islom	x							Avosett	x						
Gulnebbblom	x							Dverglo	x						
Dvergdykker		x						Boltit		x					
Gråstrupedykker		x						Tundralo		x				x	
Horndykker x		x			x			Polarsnipe		x				x	
Toppdykker		x						Sandløper		x					
Havhest		x						Dvergsnipe		x				x	
Grålire	x							Temmincksnipe		x					
Havsvale	x							Tundrasnipe		x					
Stormsvale	x							Fjellmyrløper	x						
Havsule		x						Kvartbekkasin		x					
Storskarv		x	x					Dobbeltbekkasin		x					
Toppskarv x		x	x					Svarthalespove		x					
Stork	x							Lappspove		x				x	
Knoppsvane		x						Sotsnipe		x					
Dvergsvane	x							Steinvender		x	x			x	
Sangsvane		x			x			Svømmesnipe		x					
Sædgås	x							Polarjo	x						
Kortnebbgås	x							Fjelljo		x					
Tundragås	x							Storjo	x						
Dverggås	x							Dvergmåse	x						
Grågås		x		x		x	x	Sildemåse		x	x		x		
Stripegås	x							Grønlandsmåse	x						
Snøgås	x							Polarmåse	x						
Hvitkinngås	x							Rovterne	x						
Ringgås	x							Splitterne	x						
Gravand		x	x	x				Dvergterne	x						
Mandarinand	x							Svartterne	x						
Snadderand	x							Polarlomvi	x						
Stjertand		x						Alkekonge		x					
Knekkand		x						Skogdue	x						
Skjeand		x						Turteldue	x						
Taffeland	x							Hubro		x					
Ærfugl		x	x					Snøugle		x					
Praktærfugl		x						Haukugle		x					
Stellerand	x							Kattugle		x					
Havelle		x	x			x	x	Slagugle	x						
Sjørre		x	x			x	x	Lappugle	x						
Lappfiskand		x						Hornugle		x					
Vepsevåk	x							Nattramn	x						
Sivhauk	x							Isfugl	x						
Myrhauk	x							Hærfugl	x						
Musvåk	x							Gråspett		x					
Fiskeørn		x						Grønnspekk		x					
Lerkfalk	x							Svartspekk		x					
Jaktfalk	x				x	x		Hvitryggspett	x						
Vandrefalk	x							Trelerke	x						
Rapphøne	x							Fjellerke	x						
Vaktel	x							Tartarpiplerke	x						
Fasan		x						Lappiplerke	x						
Vannrikse	x							Vintererle	x						
Myrrikse	x							Nattergal	x						
Åkerrikse		x						Svart rødstjert	x						
Sivhøne		x						Svartstrupe	x						
Sothøne		x						Duetrost	x						

s/k R I S O V H

Gresshoppesanger	x	
Sivsanger		x
Myrsanger	x	
Rørsanger	x	
Hauksanger	x	
Møller		x
Lappsanger	x	
Gulbrynsanger	x	
Bøksanger		x
Dvergfluesnapper	x	
Lappmeis	x	
Spettmeis		x
Pirol	x	
Tornskate	x	
Nøttekråke	x	
Kornkråke x		x
Pilfink	x	
Stillits		x
Tornirisk	x	
Polaririsk	x	
Båndkorsnebb	x	
Rosenfink	x	
Konglebit		x
Kjernebiter	x	
Hortulan	x	
Vierspurv	x	
Dvergspurv	x	

Forklaring til artslista:

s/k : Sjeldne/kritiske arter som kreves dokumentert

R : Rapportarter

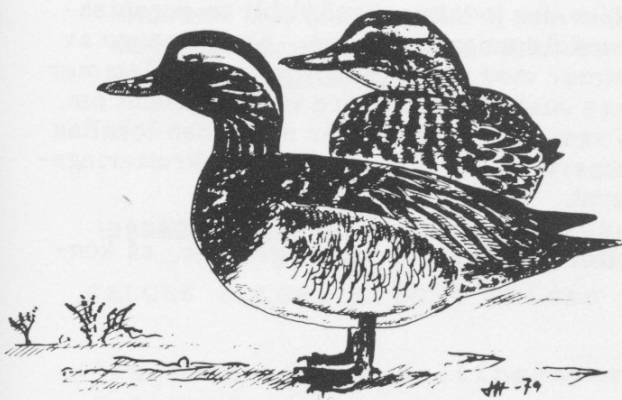
I : Innlandsobservasjoner

O : Overvintring/vinterobservasjoner

S : Sommerobservasjoner

V : Vårobservasjoner

H : Høstobservasjoner

Kommentarer til lista:

Horndykker : Gjelder bare Sør-Trøndelag

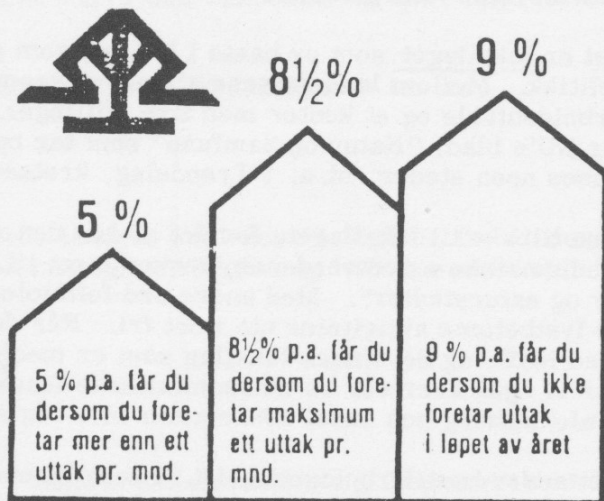
Toppsykker : Her skal også taes med observasjoner fra indre fjordstrøk

Kornkråke : Gjelder alt utenom Trondheim

I tillegg til artene som er nevnt i lista ovenfor kommer vinterobservasjoner av normalt trekkende arter som bør rapporteres inn.

SPARING MED HØYERE RENTE

TRIPPEL SPAREKONTO UTEN OPPSIGELSE

På denne kontoen er det ingen oppsigelse og ingen rentereduksjon utover den gradering av renten som kommer av din måte å bruke kontoen på.

Det er ikke likegyldig hvilken bank du velger. Velg en bank som kan gjøre noe for deg i fremtiden. Ved å benytte en sparebank, bygger du opp et godt kundeforhold.

Dette øker dine muligheter for lån

- LA PENGENE BLI I DISTRIKTET
- BRUK DISTRIKTSSPAREBANKEN

INN-TRØNDELAG SPAREBANK

INDERBØY - SNÅSA - STEINKJER
NAMDALSEID - VERDAL

NATUR OG UNGDOM I TRØNDELAG

Carl S. Bjurstedt

Natur og Ungdom er ungdomsorganisasjonen til Naturvernforbundet og står for 5000 av forbundets 40000 medlemmer. Av disse finnes om lag tiendedelen i Trøndelagsfylkene. Øvre grense for medlemsskap er 25 år, og det er nok få som er yngre enn 15 år; hovedtyngden ligger i siste halvdel av tenårene. I motsetning til mange andre "ungdomsorganisasjoner" er vi en organisasjon ikke bare for ungdom, men også av; det er medlemmer som driver alle ledd av organisasjonen, fra lokallagsarbeidet til kontoret i Oslo, fra fuglekikketurer til internasjonale aksjoner som Nordisk Energiaksjon.

Det er lokallaget som er basis i NU, og som gjennom landsmøtet bestemmer organisasjonens politikk. Mellom landsmøtene styres virksomheten av et byråkrati som består av Landsstyre, Arbeidsutvalg og et kontor med fire stillinger. En av disse er redaktøren, som har ansvaret for NU's blad, "Natur og Samfunn" som tar opp et bredt spekter av miljøproblemer. Dessuten finnes noen steder, bl. a. i Trøndelag, kretser.

Men tilbake til lokallaget, for det er her den virksomheten foregår (utenom medlemsbladet) som medlemmene og omverdenen merker mest til. Et av arbeidsområdene til NU-lagene er "friluftsliv og naturstudier". Med andre ord feltbiologi, men også turer, opplæring i friluftsliv og andre lystbetonte aktiviteter ute i det fri. Når det gjelder feltbio'en, er det ofte et godt samarbeide med NOF, og det finnes lokallag som er medlemmer av både NOF og NU. På feltbioområdet har vi også hver vår en landsomfattende fenologiaksjon, der ankomst/oppvåkning fra vinterdvale/spiring hos endel nøkkelarter blir registrert.

Det andre hovedarbeidsområdet til lokallagene er det som omfattes av begrepet "miljøvern-arbeid" i vid forstand. For det første skolerer vi oss selv, gjennom medlemsmøter, studie-sirkler og seminarer i lokal og sentral regi. For det andre driver vi meningsdannende arbeid, ved aksjoner av forskjellige slag, ved å bruke pressen (og av og til radio og TV; vi får bl. a. en hel "flimre" i høst) og ved å uttale oss til forskjellige politiske instanser. Dette er en del av virksomheten som kanskje like mye retter seg mot "de gamle" som mot vår egen aldersgruppe, skulle vi begrense oss til å drive meningsdannende arbeid blant ungdom, ville det gå lang tid før det vi gjorde fikk noen virkning.

Tilsist kan også lokallaget i de tilfellene det fungerer godt, være et sted å være, der man tref-fer venner og kjente, og kan prate om alt mellom himmel og jord, ikke bare miljøvern. Så inni-mellom vanker det tiltak som gammeldanskurs, St. Hans feiring og julegrøtspising.

Ut fra dette høres jo alt vel og bra ut, men fullt så vel er det jo ikke. Skal vi bli en organisa-sjon som høres, må vi bli flere, og spesielt er aktive medlemmer velkomne. Svært mange av dere som leser dette, er sikkert STNV/NTNV-medlemmer med unger som ikke er medlemmer av NU. Det bør dere jo gjøre noe med Videre ønsker vi oss flere lokallag rundt om. En del har vi (se nedenunder), et naturlig mål ville jo være å få lokallag der det finnes lokallag av Forbundet, og omvendt. Så her er det duket for samarbeid, vi er jo en typisk rekrutterings-organisasjon for NNV, i tillegg til alt annet som er nevnt.

Så er interessen vakt og du ønsker å melde deg inn, eller ta kontakt av andre grunner, så kon-takt lokallaget der du bor, eller overtegnete.....

Alternativ I:

Trondheim NU	Boks 2094	7001 Trondheim
NU-stud/Trondheim	Boks 1727, Rosenborg	7001 Trondheim
Rissa NU	Fosen folkehøgskole	7100 Rissa
Stjørdal FBU	Boks 101	7501 Stjørdal
Levanger NU, v/Ola Aukrust	Elevheimen blokk 1	7600 Levanger
Inderøy NU, v/Ola Vie		7670 Sakshaug
Steinkjer Nu, v/Dag Stamnes	Åsaveien 20	7700 Steinkjer
Carl S. Bjurstedt (landsstyrerepr.)	Frydenbergvn. 7	7000 Trondheim

Alternativ II:

Kontakt av andre grunner, så formidler redaksjonen kontakt

I senere nummer skal vi prøve å ta virksomheten rundt omkring mer konkret.

Miljøsamling og Nordisk Miljøleir i Innerdalen i Kvikne, sommeren 1980

Til sommeren vil det bli arrangert to store miljøleirer i Innerdalen i Kvikne. Innerdalen tør være kjent gjennom den snart 10-årige debatten omkring utbyggingen av Orkla/Granavassdraget.

Først ute er Aksjon Innerdalen som planlegger en arbeidsleir i Innerdalen fra 4. juli og fram til 18. juli. Arbeidsleiren vil forberede det rent praktiske foran de to miljøleirene samt foreta innhøsting og hesjing på de vel 40 dekar jord som i fjor ble dyrket opp i Innerdalen. Her skulle det være utfoldelsesmuligheter for nevenyttige miljøvernere.

Fra 18. juli til 25. juli vil Aksjon Innerdalen arrangere sin miljøleir. Aksjon Innerdalen vil følge opp det arbeidet som "Grønn Aksjon, Innerdalen -79" startet sommeren 1979. Dengang ble det arrangert en 10-dagers leir i Innerdalen med et fullpakket program der kjente foredragsholdere fra inn- og utland var representert. I år vil Aksjon Innerdalen konsentrere oppmerksomheten om Innerdalen og de utbyggingsplanene som nå er i ferd med å bli realisert. Miljøleiren er ment å være en demonstrasjon mot stortingsvedtaket om neddemming av Innerdalen. Hensikten med leiren er å fokusere en størst mulig oppmerksomhet mot denne utbyggingen som, etter Aksjon Innerdalens mening, er en stor urett begått mot vår natur og vårt livsgrunnlag.

Fra 25. juli til 3. august blir det Nordisk Miljøleir i Innerdalen. Dette blir et fellesarrangement der miljøbevegelsen i hele norden deltar. På Nordisk Miljøleir vil programmet dekke tema også utover de som direkte er knyttet til Innerdalen. Aktuelle tema er: "Bygdesamfunn i norden, Energi, Ungdomsproblemer, Sosialt miljø, Framtidssamfunnet, m. m."

På begge leirene vil det bli lagt vekt på sosialt samvær mellom leirdeltakerne. Innerdalen er en sjelden naturperle og det vil bli avsatt tid til naturopplevelser og botaniske vandringer slik at flest mulig kan få oppleve og føle på kroppen hva det vil si å miste Innerdalen.

Kontaktadresser:

Trondheim. Aksjon Innerdalen:

- Einar Hagen, Kongens gt. 84, 7000 Trondheim
- Morten Selnes, Botanisk avd. DKNVS, Museet, Erling Skakkes gt. 47 B, 7000 Trondheim tlf. (075) 92252.

Oslo. Nordisk Miljøleir

- Bente Sølvi Toverød, Oberst Roedes vei 81 B, Oslo 2.

ENERGISPARING — NYTTAR DET?

Diverre var oppmøte til årsmøtet i Sør-Trøndelag Naturvern dårleg (som vanleg). Dei få som møtte opp fekk likevel ein interessant dokumentasjon av spørsmålet ENERGISPARING.

Energikonsulent Olav Benestad frå Norges Naturvernforbund som mellom anna skal koma med ei motmelding til regjeringa si energimelding, heldt foredrag om energisparing. Benestad bygde sitt foredrag på tilgjengeleg statistikk og kunnskap om teknologi. Foredraget ville ha vore nyttig både for politikarar og folk frå elektrisitetsforsyninga i fylket. Dei ville ha fått greie på at det ligg ein stor gevinst i sparetiltak.

Men sparing kjem ikkje av seg sjølv. Det må investerast pengar - akkurat som når det skal byggjast nye kraftverk. Dei som skal styra bruken av desse midlane, er politikarane. Kvar tyngdepunktet skal liggja - sparing - eller utbygging for å skaffa nok energi, er eit spørsmål om politisk vilje, ikkje ei naturgitt utvikling med samfunnet passivt på slep.

Frå Benestad sitt foredrag fekk vi opplyst at medan utbyggingane får sine milliarder, vært dei 50 millionane som Husbanken fekk til energisparingslån fjerna. Grunngevinga var dårlege økonomiske tider - - - - .

Vi har i dagspressa i Sør-Trøndelag av kraftverksfolk mellom anna fått opplyst at jordbruket vil trengja mykje energi. Vi hugsar alle saksordføraren i Orkla-saka i Stortinget bruka jordbruket som eit av hovudargumenta for utbygginga. Benestad kunne fortelja oss at landbruket har ein liten andel av det lokale forbruket av el, kraft.

Tilsaman av det som hittil er vedtatt skal utbyggjast av vasskraft og det som er utbygd er vi sikra ca. 98 terrawatt-timar (Twh). Forbruket i 1978 var 78 Twh. Dette tilsvarar ein auke på 20 Twh. Det er mogeleg å spara 18 Twh. Blir dette gjennomført fram til år 2000 vil vi til saman ha 38 Twh i overskot. Benestad konkluderte med at dette gir eksisterande industri høve til ein auke på 66 % fram til år 2000.

Vi for vår del vil be medlemmene merka seg dette. Dette er realistiske alternativ til den kraft-utbyggingspolitikken som regjeringa legg opp til.

Ola Huke

ENERGIPROGNOSER

"GRAVERENDE AVSLØRINGER OM ENERGIPROGNOSER MÅ FÅ FØLGER FOR ENERGI-MINISTER GJERDE". sier generalsekretæren i Norges Naturvernforbund

"Oppslaget i tidsskriftet MILJØ-magasinet for en tid tilbake og olje- og energiminister Bjartmar Gjerdes påfølgende forsøk på å dementere det som kom fram der kan tyde på at det ble gjort anstrengelser - fra Gjerdes side - på å stanse utarbeidelsen av nye prognoser i årsskiftet 1978-79. I så fall avslører dette en praksis som er helt uholdbar for en statsråd, uttaler generalsekretær Torbjørn Paule i Norges Naturvernforbund.

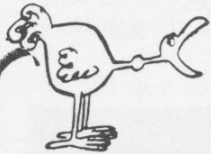
Av oppslaget i MILJØ-magasinet nr. 1-80 går det fram at NVE, med Gjerdes viten, bevisst trenerte utarbeidelsen av nye prognoser høsten 1978. Dette benektes ikke i energiministerens dementi. Finansdepartementet purret på NVE - uten resultat - og måtte til slutt vende seg til Statistisk Sentralbyrå for å få utarbeidet nye prognoser. Dette resulterte i en skarp korreks til byråsjef Gjerløy - formann i Prognoseutvalget - fra energiminister Gjerde. Gjerde forlangte samtidig at de nye prognosetallene ikke skulle slippes ut. I dementiet kaller Gjerde de nye tallene for "testkjøringer" og derfor uakseptable som prognosetall. Finansdepartementet fant imidlertid tallene så interessante at de ble tatt med i sakspapirene til regjeringsmøtet på Staurgård i januar 1979. Prognoseutvalget reagerte også sterkt på Gjerdes taktiske spill, og vurderte en tid å gå av i protest.

"Heller ikke disse opplysningene blir imøtegått i Gjerdes dementi", sier Paule videre. "Dessuten har det vist seg at tallene fra Statistisk Sentralbyrå stemmer atskillig bedre overens med de nye tallene fra Prognoseutvalget enn NVE's gamle prognoser".

"Det som er viktig i denne sammenheng, er at Stortinget høsten 1978 vedtok Altautbyggingen med de konsekvenser dette har medført. Denne utbyggingen ble vedtatt på bakgrunn av sterkt foreldete kraftprognoser, som ikke var justert etter Regjeringens reviderte langtidsprogram for økonomisk vekst. Disse prognosene sto svært sentralt i Alta-debatten, og ble bl. a. av Bjartmar Gjerde i Stortinget brukt som argument mot overføring av kraft nordover. Poenget er at det forelå nok materiale til at Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kunne utarbeidet nye prognoser allerede før denne stortingsbehandlingen, dersom NVE selv og OED ønsket det. Slike prognoser ville stilt Altasaken i et annet lys, særlig fordi Alta ville bety så lite i den totale kraftproduksjonen i 1985, bare 6 o/oo.

Bjartmar Gjerdes påstand om at utarbeidelsen av nye prognoser ikke hadde noen sammenheng med Alta-utbyggingen, virker derfor lite overbevisende, mener generalsekretær Paule.

Paule fortsetter: "Heller ikke resten av Gjerdes dementi gir noe overbevisende inntrykk. Ingen av hovedpunktene i MILJØ-magasinet oppslag blir imøtegått, og det står fast at Gjerde ikke ville offentliggjøre de nye prognosene fra Statistisk Sentralbyrå i årsskiftet 1978-79. Jeg synes at den praksis som her er avslørt fra Olje- og energiministerens side, er så graverende at den burde få følger for statsrådets stilling", avslutter generalsekretær Torbjørn Paule i Norges Naturvernforbund. ❄

OPPROP:

Dobbeltbekkasin

Undertegnede er interessert i opplysninger vedrørende dobbeltbekkasin, delvis på grunn av hovedfagsarbeid.

Alle observasjoner av arten er av interesse, trekk vår og høst, spillplasser, beite/rasteplass i hekketida, reirfunn etc.

I forbindelse med observasjonene ønskes nøyaktig lokalitetstilvisning, helst UTM, nøyaktig beskrivelse av vegetasjonen (type, høyde), antall individer, dato, klokkeslett, aktivitet. Ved ev. hekkefunn er det også i tillegg til vegetasjonsbeskrivelse ønskelig med avstandsangivelse i forhold til kjent leik og beskrivelse av fuglenes adferd i og ved reiret/ungene.

Opplysningene sendes til:

For nordlige deler av N-Tr.lag (og Nordland) : Øyvind Spjøtvoll
7890 Namsskogan

For resten av N-Tr.lag: Knut Krogstad, Fosslivn. 20, 7500 Stjørdal.

For Sør-Trøndelag: Jostein Sandvik, L-961, 7035 Moholt studentby

På forhånd takk !

K. Krogstad

Våreventyr

Arnstein Indahl

Himmelen var mørk. Små og store, gråsvarte skydottar hasta over kvelvinga mot nord. Vårdufta verka frigjerande i nasebora etter ein heller kald og mørk vinter. Bekkane sildra høglydt i snøsmeltinga. Dei dryppande istapane spela vårsonaten, akkompagnert av froskekvekk og fuglesong, så vakert at isen i dei stille kulpane formeleg knaka i sin overgjeving til dette kolossale skodespel. Vi som berre var statistar i denne sesongpremiæra kunne med nøgd slå fast at det hadde skjedd igjen. Denne årvisse hendinga som aldri vil spela ut si rolle, var atter ein gong hos oss.

For folk som veit å setja pris på naturen sine underverk, er våren ei sann nyting og glede. Tenk berre på kor sterkt inntrykk ein sit att med når gåseformasjonane brøyter seg veg på himmelkvelvinga, eller når skogen liksom har livna til. Det er då ein tek soveposen på ryggen og gjer seg i veg til nærmaste orrfugl- eller tiurleik. Men ein må ikkje gløyma at amfibia er til og kan yta like mykje spaning som fugleleikane.

Eg må vedgå at eg aldri ville drege på ein paddeleik hadde det ikkje vore for at eg ved eit høve så å seia snubla over ein. Paddene er vel mest kjend for sin dårlege utsjånad og difor vert dei vel og synt mindre merksmd av oss vanlege menneske enn andre dyreartar. Dei fleste menneske må vel karakteriserast som estetikarar, og å sjå på desse dyra, som lokalt kallast for "groe", var ei oppleving eg har valt å kalla estetisk.

Paddehoa bærer den tydeleg mindre hannen på ryggen fram mot gyteplassen.

foto: Arnstein Indahl

Paddene sat på vegen, i vegkanten og i blautare hol på nokre skogkledde myrer. Spelet var i gang. Ein rein, monoton song frå dyra kunne høyrast. Ivrige hannar hadde allereie funne seg ei hoe og var i full gang med manøveren som skulle sikra framtidig eksistens av arten. Med sakte, avmåla steg flytta hoene seg med ein hann på ryggen. Gangarten får ein uvilkårlig til å tekja seg attende til urtida då dinosaurar og mykje anna rart levde på jorda.

Hannen har eit godt tak rundt hoa ser det ut til. Igjen ei oppdaging: Hoa er mykje større enn hannen. Eg ser meg rundt. Det er som heile bakken lever under meg, det kryp og raslar i lauv og gras. Songen gjer at ein reint føler seg i ei anna verd..

I alt vart det talt 95 padder og 5 froskar på 150 meter. Eg vart gåande å sjå på desse uskuldige dyra nokre timar. Snart merka eg at leiken dabba av. Songen stilna gradvis og til slutt var det ikkje ei padde å høyra. Spelet hadde sitt høgdepunkt då det var på det mørkaste. Ein brungul frosk hoppa over vegen liksom for å seia: "No er framsyninga slutt for i natt".

Då eg gjekk attende såg eg ikkje ei padde på vegen kor eg for nokre timar sidan kunne telja nesten hundre. Dei er nokre underlege skapningar desse paddene, og det var verkeleg morosamt å sjå på medan dei leika. Eg tilrår alle å dra på paddeleik når vårnatta atter legg seg over oss som eit varsel om at einy og varmare tid er i emning.

Noe nytt: Naturvern over landegrensene HALLSTADHAMMAR:VERDAL?

Fra Hallstadhammar i Sverige har vi mottatt et brevkort som ikke akkurat er hverdagskost for oss som arbeider med frivillig naturvern i Trøndelag.

Hallstadhammar er nemlig "vänort" med Verdalen, og nå vil de vite om det finnes noen "naturskyddsförening där?" De ønsker gjerne å opprette "vän-skapliga förbindelser ock evt. utbyte."

Som de fleste vet har vårt lokallag i Verdalen eksistert i lange tider, og denne henvendelsen fra nabolandet er vi sikre på at Gjertrud Evjen & co vil ta imot med åpne armer.

S.E.R.

MØTEREFERATER

ÅRSMØTE 13. 3. 1980

Det var skuffende dårlig oppslutning om årsmøtet. Knappt 20 personer hadde funnet veien til Kunstindustrimuseet. Energimeldinga var nettopp lagt fram, og vi trodde at Benestad's foredrag "Energisparing" ville trekke folk. Det er ikke første gangen at årsmøtet er dårlig besøkt, og vi kan kanskje forsøke å legge det ut til et distrikt hvor vi har lokallag neste år. En vri er ihvertfall nødvendig!

Årsmøtesaker

Regnskapet ble vedtatt uten kommentarer. Revisor for 1980: Tordis Johnson.

Bevanger la fram valgkomiteens forslag, og disse ble valgt:

Styret: Erling Sendstad, Trondheim (gjenvolgt)
Berit Forbord Moen, Trondheim (gjenvolgt)
Maria Stolsmo, Hemne (ny)
Carl Bjurstedt (Natur og Ungdom)

Utsendinger til representantskapsmøtet i Førde:

Nils Røv, Ola Huke, Berit Forbord Moen.

Valgkomité til årsmøtet 1981:

John W. Jensen, Fredrik Skagen, Knut Bryn.

Stifting av lokallag i Trondheim

Forsamlingen vedtok å støtte forslaget om å stifte lokallag i Trondheim. Dette blir det fjerde lokallag i Sør-Trøndelag Naturvern. Disse påtok seg å danne styringsgruppe:

Kari Merete Andersen, Asbjørn Berg, Harald Bergman.

Det vil bli innkalt til medlemsmøte hvor endelig konstituering av styre vil finne sted.

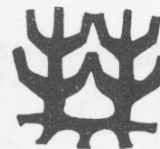
KONSTITUERING AV STYRET I SØR-TRØNDELAG NATURVERN

I styremøte 24. 4. 1980 ble tillitsvervene i styret fordelt, og styrets sammensetning fram til årsmøtet 1981 er denne:

Formann: Ola Huke, 7095 Ler
Nestformann: Nils Røv, 7042 Trolla
Sekretær: Morten Selnes, Skansegt. 32, 7000 Trondheim
Styremedlemmer: Erling Sendstad, Avd. 21, Teknisk kjemi, Sintef, 7034 Trondheim-NTH
Berit Forbord Moen, Havsteinflata 2 B, 7000 Trondheim
Elsie Gimnes, Skomakerveien 9 D, 7060 Klæbu
Ole Gunnar Folde, 7487 Haltdalen
Turid Skovseth, Bratsbergvn. 30, 7000 Trondheim
Reidar Holden, 7160 Bjugn
Kjell Carlsen, Nedre allé 7, 7000 Trondheim
Carl Bjurstedt, Frydenbergvn. 7, 7000 Trondheim
Maria Stolsmo, 7200 Kyrksæterøra

Årsmøte NTNØ

Etter årsmøtet i Nord-Trøndelag Naturvern på Namsos den 16. mars 1980 har styret følgende sammensetning:

Svein E. Ringen, formann, 7710 Sparbu
Hans Brattås, sekretær, Heggeliv. 13 D, 7700 Steinkjer
Kristoffer Gåsvik, 7500 Stjørdal
Jens A. Andersen, 7822 Bangsund
Gisle Buvarp, 7670 Sakshaug
Magne Rønning, 7860 Skage i Namdalen
Olaug Nestvold, 7650 Verdal

Kasserer (ikke medlem av styret) John Grønli, Grønli, 7600 Levanger

RESOLUSJON FRA ÅRSMØTET

Nord-Trøndelag Naturvern, samlet til årsmøte 16. mars 1980, har vedtatt følgende uttalelse i forbindelse med Regjeringens forslag til at Forravassdraget bør vernes midlertidig og at Sanddølavassdraget skal tas opp til konsesjonsbehandling:

Nord-Trøndelag Naturvern er tilfreds med at Regjeringen foreslår Forravassdraget midlertidig vernet. Dette viser at det ennå finnes håp når det gjelder verneverdier i vassdrag. Det viser også at ansvarlige statlige organer må respektere faktiske forhold som er klarlagt ved allsidige undersøkelser som grunnlag for vedtak.

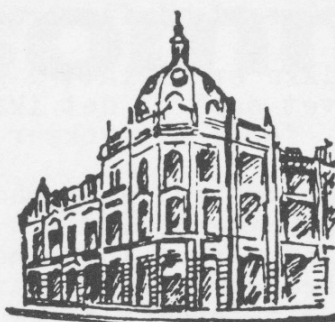
Vi beklager at politiske partier i Nord-Trøndelag enda ikke er villige til å akseptere resultatet av de undersøkelser som har ført til Forravassdraget er fastslått som meget verneverdig.

Når det gjelder Sanddøla er det til nå ikke foretatt de nødvendige undersøkelser. Det er derfor med engstelse vi nå ser at vassdraget er foreslått opptatt til konsesjonsbehandling.

Vi vil innstendig be om at det ikke blir tatt noe standpunkt i spørsmålet om utbygging av Sanddølavassdraget før de nødvendige undersøkelser av verneverdiene er foretatt. Det er først når alle nødvendige undersøkelser er foretatt at både Nord-Trøndelag Naturvern og de ansvarlige myndigheter kan ta en skikkelig vurdering av saken og fatte de riktige vedtak.

Forra er fastslått som meget verneverdig, - vassdraget må derfor vernes.

For Sanddøla krever vi allsidige undersøkelser og en fullgod saksbehandling før det tas standpunkt til den framtidige skjebne for dette vassdraget.

Mox-nass Bokhandel

TRONDHEIM - AVD. HEIMDAL - AVD. BURAN

SMÅSTYKKER

Slaktoffer på fire - slakter på to

Lanius excubitor er kanskje et meningsløst navn for de fleste, men fuglefolk som leser dette vet at dette er det latinske navnet på varsleren, og at navnet lanius fritt oversatt til norsk blir "slakter".

"Slakteren" må alltid feste offeret på en kvist før måltidet begynner, og er man på vakt, kan man treffe på f.eks. ei mus ferdig til slakting, slik bildet viser.

Svein E. Ringen
7710 SPARBU

Norsk vern av Skalstufjellet

Skalstufjellet er et godt utfartsområde for oss inntrøndere. Men det er ingen selvfølge at vi får bruke det dersom vi ikke følger spille-reglene.

Vi vet at det ikke er tillatt å gå med løshund der av hensyn til vern om viltet. Vi vet også at det ikke er tillatt å lage bål av virke som vokser der, fordi alt vokser sent og fornyes sakte i fjellskogen.

Bruk fornuft før dette fjellområdet raseres slik det er gjort i Kaffedalen på Henningvola.

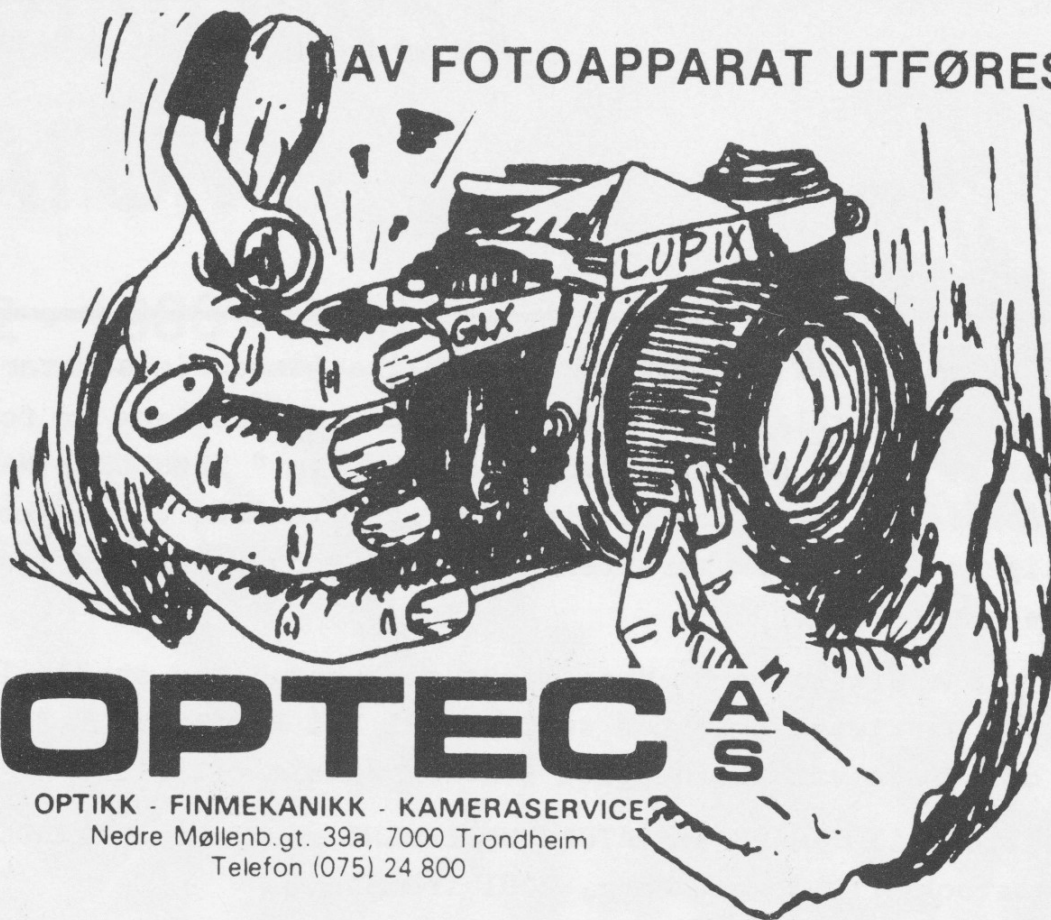
På Skalstufjellet ser vi inntrøndere med løshunder nå i helgene, og vi ser at det brennes pølsebål av karrig fjellskog.

Det er noen få som foretar slike overtramp. Men de få gjør at vi alle kan bli utestengt fra Skalstufjellet.

Vi oppfordrer folk til å følge bruksreglene og ferdselsreglene på fjellet eller finne seg et mindre sårbart turterreng!

Gjertrud Evjen

REPARASJON, KONTROLL OG JUSTERING
AV FOTOAPPARAT UTFØRES

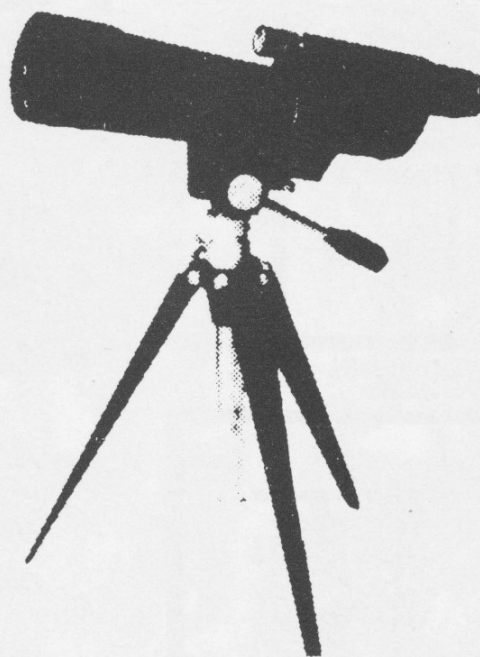

OPTEC AS

OPTIKK - FINMEKANIKK - KAMERASERVICE
Nedre Møllenb.gt. 39a, 7000 Trondheim
Telefon (075) 24 800

MURGÅRDEN
THOMAS ANGELLS GT. 22
TELEFON 32830 - TRONDHEIM
BRILLESPELIALISTER

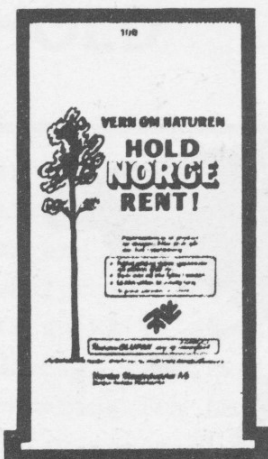
TRØNDESK NATUR SUPPLEMENT er en publikasjonsserie som tar sikte på å gjøre tilgjengelig for publikum arbeider som er for store til at de kan gå inn i "modertidsskriftet" TRØNDESK NATUR" uten videre. Rapporter fra faunistiske og botaniske undersøkelser er vanligvis av en slik karakter, men også andre typer av stoff vil være aktuelle.

Supplementene vil komme ut uregelmessig, avhengig av stofftilgangen, og må kjøpes hver for seg. De vil bli kunngjort i TRØNDESK NATUR- og prisen vil bli oppgitt i hvert enkelt tilfelle.

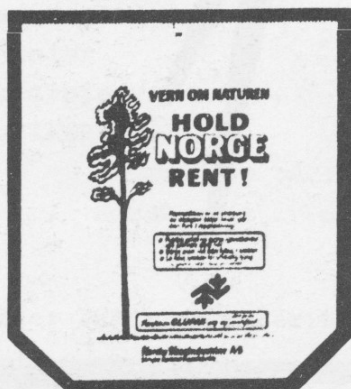
Manuskripter til TRØNDESK NATUR SUPPLEMENT sendes til TRØNDESK NATUR, postboks 1719, Rosenborg, 7001 Trondheim.

Postgiro: 3 60 19 52

Redaktør: Torgeir Nygård

SYDD BUNN
— for dunker

LIMT BUNN
— for stativ

Papirsekken FOR RENHOLD

- **HYGIENISK** — uten sjenerende lukt.
- **VÅTSTERK** — tåler fuktighet.
- **MILJØVENNLIG** — papir går tilbake til jord.

*Alle standard størrelser - hurtig og effektiv levering.
Vi står gjerne til tjeneste - direkte eller gjennom våre salgskontorer.*

Norske Skogindustrier AS
Divisjon Ranheim Papirfabrikk

7053 RANHEIM - TLF. (075) 71511 - TELEX KRAFTN 55061